

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Privanet Capital Markets Oy
Eteläesplanadi 24 A
00130 Helsinki

Yhteinen seuraamusmaksu ja julkinen varoitus

1 Päätös

Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008, jäljempänä FivaL) 40 §:n 1 momentin, 41 §:n 1 momentin ja 41 b §:n 1 momentin nojalla Privanet Capital Markets Oy:lle (Y-tunnus 2393681-3, jäljempänä myös Yhtiö) yhteisen seuraamusmaksun sen johdosta, että Yhtiö on ainakin ajanjaksoilla 28.9.2015 – 30.12.2016 Lapis Rakennus Holding Oy:n osakkeita ja 6.4.2016 – 9.5.2017 Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksia koskevien palveluiden tarjoamisessa ja markkinoinnissa

- päätöksen kohdassa 3.2.2 kuvatulla tavalla rikkonut arvopaperimarkkinalain (746/2012, jäljempänä AML) 1 luvun 3 §:ää, kun Yhtiö on Lapis Rakennus Holding Oy:n osakkeiden markkinoinnissa ja vaihdannassa antanut totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia tietoja; ja kun tietojen, joilla on ollut olennaista merkitystä sijoittajille, totuudenvastaisuuden ja harhaanjohtavuuden käytyä ilmi niiden esittämisen jälkeen, jättänyt viivytyksettä oikaisematta tai täydentämättä tiedot riittävällä tavalla;
- päätöksen kohdissa 3.2.2 ja 3.3.3 kuvatuilla tavoilla rikkonut sijoituspalvelulain (747/2012, jäljempänä SipaL) 10 luvun 2 §:n 4 momenttia, kun Yhtiö on Lapis Rakennus Holding Oy:n osakkeita koskeneen sijoituspalvelun ja Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksia koskeneen palvelun markkinoinnissa antanut totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia tietoja; ja kun tietojen, joilla on ollut olennaista merkitystä sijoittajille, totuudenvastaisuuden ja harhaanjohtavuuden käytyä ilmi niiden esittämisen jälkeen, jättänyt viivytyksettä oikaisematta tai täydentämättä tiedot riittävällä tavalla; ja
- päätöksen kohdissa 3.2.3 ja 3.3.3 kuvatuilla tavoilla laiminlyönyt noudattaa sijoituspalvelu-rytyn toiminnan järjestämistä ja eturistiriitojen hallintaa koskevaa SipaL 7 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, kun Yhtiö ei ollut toteuttanut kohtuullisia toimenpiteitä eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi, kohdellut asiakkaita syntyneissä eturistiriitatilanteissa hyvän tavan mukaisesti eikä antanut SipaL 10 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua pysyvällä tavalla asiakkaille riittäviä tietoja eturistiriidan luonteesta tai sen syistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaiden lukuun.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Yhteisen seuraamusmaksun määrä on neljäsataaviisikymmentätuhatta (450 000) euroa ja se määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Lisäksi Finanssivalvonta antaa FivaL 39 §:n 1 momentin nojalla Privanet Capital Markets Oy:lle julkisen varoituksen sen johdosta, että Yhtiö on ainakin ajanjaksoilla 28.9.2015 – 30.12.2016 Lapis Rakennus Holding Oy:n osakkeita ja 6.4.2016 – 9.5.2017 Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksia koskevien palveluiden tarjoamisessa

- päätöksen kohdissa 3.2.2, 3.2.3 ja 3.3.3 kuvatuilla tavoilla laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momenttia, kun Yhtiö ei ollut toiminut Lapis Rakennus Holding Oy:n osaketta koskeneen sijoituspalvelun ja Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksia koskeneen palvelun tarjoamisessa rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaiden edun mukaisesti;
- päätöksen kohdassa 3.2.3 kuvatulla tavalla Lapis Rakennus Holding Oy:n osakkeita koskevassa sijoituspalvelun tarjoamisessa rikkonut SipaL 10 luvun 3 §:n 2 momenttia, kun Yhtiö on käyttänyt kirjallisessa sopimuksessa asiakkaiden kannalta kohtuutonta ehtoa; ja laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 6 §:n 1 momenttia, kun Yhtiö ei tarjotessaan toimeksiantojen toteuttamista ollut toteuttanut kohtuullisia toimenpiteitä, joilla saavutetaan asiakkaille paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat;
- päätöksen kohdassa 3.3.3 kuvatulla tavalla rikkonut SipaL 10 luvun 2 §:n 2 momenttia, kun Yhtiö on Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksia koskevan palvelun tarjoamisen yhteydessä ottanut vastaan Lapis Rakennus Oy:ltä palkkion, jonka luonteesta ja määrästä tai määräytymisperusteesta Yhtiö ei ollut antanut asiakkaille kattavia ja selkeitä tietoja ennen palvelun tarjoamista ja jonka tarkoituksena ei ollut parantaa asiakkaille tarjottavan palvelun laatua ja jonka maksaminen on ollut asiakkaiden edun vastaista; ja
- päätöksen kohdassa 3.3.3 kuvatulla tavalla laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 5 §:n 2 momentin 1 kohtaa, kun Yhtiö ei ollut antanut eiammattimaisille asiakkaille hyvissä ajoin ennen Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksia koskevan palvelun antamista riittäviä tietoja tarjoamastaan palvelusta ja lisäksi ajanjaksolla 1.9.2016–9.5.2017 SipaL 10 luvun 5 §:n 2 momentin 2 kohtaa, kun Yhtiö ei ollut antanut riittäviä tietoja palvelun kohteena olevien Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksien luonteesta ja niihin liittyvistä riskeistä.

Finanssivalvonnan johtokunta on päättänyt yhteisen seuraamusmaksun määräämisestä ja julkisen varoituksen antamisesta kokouksessaan 1.7.2020.

2 Kuuleminen

Finanssivalvonta on varannut 25.2.2020 päivätyllä kuulemiskirjeellä Yhtiölle hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti ennen asian ratkaisemista tilaisuus-

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

den lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Yhtiö on antanut kirjallisen vastineen 3.4.2020.

3 Päätöksen perustelut

3.1 Tausta

Yhtiön (aikaisempi toiminimi Navi Group Oy) vastineen mukaan vuonna 2014 toteutetun yritysjärjestelyn seurauksena Lapis Rakennus Oy:n (jäljempänä myös LR) emoyhtiöksi tuli Lapis Rakennus Holding Oy (jäljempänä myös LRH). Yhtiö konsultoi LR:sta järjestelyssä ja sen rahoituksessa.

Järjestelyn yhteydessä Yhtiö myi liiketoimintaa harjoittamattomasta tytäryhtiöstään Navi Life Oy:stä 80 % LR:n johdolle ja 20 % emoyhtiölleen Privanet Group Oyj:lle (toiminimi tuolloin NGH Invest Oy). Navi Life Oy:n toiminimi muuttui elokuussa 2014 Lapis Rakennus Holding Oy:ksi. Elokuussa 2014 Privanet Group Oyj myi LRH:sta 1 % Yhtiön johdon määräysvalta-yhtiölle Fort Victoria Oy:lle. Järjestelyjen jälkeen Privanet Group Oy omisti 19 % LRH:sta.

Privanet-konserni (Yhtiö ja Privanet Group Oyj yhdessä) on ollut mm. LRH:n omistaja sekä LRH:n ja LR:n velkoja ja palveluntarjoaja. Yhtiö on järjestänyt LRH:lle joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskuja sekä myynyt LRH:n osakkeita ja LR:n velkasitoumuksia.

LRH on 15.3.2018 ja sen kokonaan omistama tytäryhtiö LR on 12.3.2018 asetettu konkurssiin (jäljempänä yhtiöt yhdessä Lapis-konserni).

3.2 Lapis Rakennus Holding Oy:n osakkeiden myynti

3.2.1 Yleistä

Yhtiön Finanssivalvonnalle 17.3.2017 toimittamien osakekauppatietojen mukaan Yhtiö on ainakin ajanjaksolla 28.9.2015 – 30.12.2016 myynyt sadalle asiakkaalleen¹ yhteensä 504 680 Lapis Rakennus Holding Oy:n liikkeeseen laskemaa osaketta kokonaishintaan 3 869 259 euroa. Kaupoissa myyjänä on ollut Yhtiön emoyhtiö Privanet Group Oyj ja ostajina pääasiassa SipaL 1 luvun 18 §:n 3 momentin tarkoittamia ei-ammattimaisia asiakkaita.

Yhtiö on toteuttanut myynti- ja ostotoimeksiannot emoyhtiön ja asiakkaiden lukuun markkinapaikkojen ulkopuolella. Yhtiö on tarjonnut sijoituspalveluna ainakin SipaL 1 luvun 11 §:n 2 kohdan mukaista toimeksiantojen toteuttamista.

¹ Asiakkailla tarkoitetaan päätöksessä muita kuin kohdassa 3.2.2.2 kuvatussa markkinointimateriaalissa esitetytjä LRH:n suurimpia omistajia 17.8.2015.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

3.2.2 LRH:n osakkeesta asiakkaille annetut tiedot

3.2.2.1 Sovellettavat säännökset²

AML 1 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan arvopaperien ja muiden rahoitusvälineiden markkinoinnissa ja vaihdannassa, joka tapahtuu elinkeinotoiminnassa, ei saa antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja. Pykälän 2 momentin mukaan tieto, jonka totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

SipaL 10 luvun 2 §:n 4 momentin mukaan sijoituspalvelua ja oheispalvelua ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavaa tietoa. Tieto, jonka harhaanjohtavuus tai totuudenvastaisuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti.

3.2.2.2 Markkinointimateriaalissa esitetyt tiedot

Finanssivalvonta on pyytänyt³ Yhtiöltä kaiken materiaalin, jonka Yhtiö on antanut LRH:n osakkeita ostaneille asiakkaille. Yhtiö on käyttänyt laatimaansa markkinointimateriaalia 18.9.2015 päivitetystä muodosta ainakin ajanjaksoilla 28.9.2015 - 30.12.2016.

A) LRH:n tilinpäätösasiakirjat

Finanssivalvonnan kuulemiskirjeessä esittämät havainnot

Yhtiön laatiman 18.9.2015 päivätyn markkinointimateriaalin mukaan LRH:n 31.12.2013 ja 31.12.2014 päättyneiden tilikausien tilinpäätökset tuloslaskelmineen, taseineen ja liitetietoineen sekä tilintarkastuskertomuksineen ovat saatavissa Yhtiön merkintäpaikoista. LRH:n tilikausi on ollut kalenterivuosi. Tilikauden 2014 tilintarkastuskertomus on allekirjoitettu maaliskuussa 2016. Myöhemmin ei ole kerrottu, että tilikauden 2015 tilinpäätöstä ei ole tilintarkastettu.⁴

Yhtiön vastine

Yhtiö myöntää, että markkinointimateriaalissa ei ole kerrottu LRH:n tilinpäätöksen 31.12.2014 tilintarkastuksen viivästymisestä ja toteaa tilinpäätöksen vahvistamisen viivästyneen 18.9.2015 mennessä noin 2,5 kuukautta. Yhtiön mukaan tilintarkastuskertomus tilikaudelta 2015 on annettu vuonna 2017.

Yhtiön käsityksen mukaan 2014 tilintarkastuksen puuttumista koskevaa tietoa ei voida katsoa em. säännöksissä tarkoitetuksi totuudenvastaiseksi tai harhaanjohtavaksi tiedoksi. Yhtiön mukaan tilinpäätösten 31.12.2014 ja

² Säännökset voimassa laiminlyöntien ja rikkomusten tapahtumahetkellä.

³ Valvontakäynti 24.1.2018, lisäselvityspyyntö 11.4.2017 ja sähköpostit 9.2.2018/13.2.2018.

⁴ LRH:n tilinpäätösasiakirjat tilikausilta 2014 ja 2015.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

31.12.2015 valmistumista ja tilintarkastuskertomusten viivästystä voidaan pitää sijoittajien kannalta olennaisena tietona.

Finanssivalvonnan kanta

Finanssivalvonta toteaa, että Yhtiö on 18.9.2015 antanut laatimassaan markkinointimateriaalissa virheellisen tiedon LRH:n tilikauden 2014 tilintarkastuskertomuksen saatavuudesta Yhtiön merkintäpaikoissa. Kertomus ei ole voinut olla saatavilla 18.9.2015, koska sitä ei vielä silloin ollut laadittu. Yhtiö on tilinpäätösasiakirjojen nähtävillä asettajana ollut tietoinen tilintarkastuskertomuksen puuttumisesta. Sillä seikalla, paljonko tilinpäätöksen vahvistaminen on viivästynyt 18.9.2015 mennessä, ei ole merkitystä arvioitaessa tilintarkastuskertomuksen saatavilla oloa koskevan tiedon totuudenvastaisuutta. Yhtiö on myös totuudenvastaisesti ilmoittanut toimivansa merkintäpaikkana, sillä Yhtiön tarjoamassa palvelussa ei ole ollut kyse LRH:n uusien osakkeiden merkinnöistä.

Yhtiön emoyhtiö on ollut LRH:n merkittävä osakkeenomistaja 18.9.2015. Yhtiön ja emoyhtiön hallitukseen on kuulunut samoja henkilöitä 18.5.2016 saakka ja vielä sen jälkeen emoyhtiön toimitusjohtaja on kuulunut Yhtiön hallitukseen. Ottaen huomioon LRH:n tilikauden ja tilinpäätöstä koskevat lakiin⁵ perustuvat määräajat, emoyhtiö ja täten myös Yhtiö ovat jo ennen 18.9.2015 olleet tietoisia tilikauden 2014 tilintarkastuskertomuksen viivästymisestä. Vastaavasti emoyhtiö ja täten myös Yhtiö ovat viimeistään kesällä 2016 olleet tietoisia siitä, että myös tilikauden 2015 tilinpäätös on viivästynyt. Finanssivalvonta katsoo kuten Yhtiökin, että tilinpäätösten valmistumista ja tilintarkastuskertomusten viivästystä voidaan pitää sijoittajien kannalta olennaisena tietona.

Finanssivalvonta katsoo, että tilintarkastuskertomuksen saatavilla oloa koskeva totuudenvastainen tieto on aiheuttanut virheellisen käsityksen tilikauden 2014 tietojen lopullisuudesta ja luotettavuudesta ja siten on ollut omiaan vaikuttamaan ei-ammattimaisten sijoittajien sijoituspäätökseen. Vastaava vaikutus on ollut myös sillä, että Yhtiö on harhaanjohtavasti jättänyt kertomatta tilikauden 2015 tilinpäätöksen viivästymisestä.

B) LR:n tilinpäätöstiedot ja Lapis-konsernia koskevat taloudelliset ennusteet

Finanssivalvonnan kuulemiskirjeessä esittämät havainnot

Markkinointimateriaalin mukaan LRH:n ja konsernin tärkein omistus on LR, jonka rakennusliiketoiminta tuo konsernille vakaata osinkotuloa. Materiaalista ei ilmene LR:n liiketoiminnan olleen tappiollista vuodesta 2014 lähtien

⁵ Osakeyhtiölain (624/2006) 5 luvun 3 §:n mukaan osakeyhtiön varsinainen yhtiökokous on pidettävä 6 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Kirjanpitolain (1136/1997) 3 luvun 6 §:n mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilintarkastuslain (459/2007) 3 luvun 15 §:n mukaan tilintarkastuskertomus on luovutettava yhteisön hallitukselle tai vastaavalle toimielimelle viimeistään kaksi viikkoa ennen sitä kokousta, jossa tilinpäätös on esitettävä vahvistettavaksi. Tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 6 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava tilintarkastuskertomus yhtiön hallitukselle viimeistään kaksi viikkoa ennen yhtiökokousta.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

(tilikauden 2014 tappio n. 2,5 miljoonaa euroa). LRH:lla ei ole ollut voitonjakokelpoisia varoja vuonna 2014 eikä sen jälkeen eikä sillä ole ollut omaa liikevaihtoa tuottavaa liiketoimintaa.⁶

Markkinointimateriaalissa ei ole kerrottu LR:n vuoden 2014 ja myöhemmin 2015 tilinpäätöksiä viivästymisestä. LR:n tilikausi on ollut kalenterivuosi. Tilinpäätökset on allekirjoitettu marraskuussa 2016 ja tilintarkastuskertomukset annettu vuonna 2017.⁷ Yhtiön Finanssivalvonnalle valvontakäynnillä 24.1.2018 kertoman mukaan se on vuonna 2015 tullut tietoiseksi LR:n tilikauden 2014 tilinpäätöksen viivästymisestä ja sen syistä, joista Yhtiö on saanut keväällä 2016 myös LR:n tilintarkastajan lausunnon.

Markkinointimateriaalissa on ennustettu tilikaudelle 2015 Lapis-konsernin liikevaihdoksi 28 miljoonaa euroa ja liikevoitoksi noin 6 miljoonaa euroa, LRH:n osingoksi 0,50 – 0,65 euroa/osake sekä LR:n liikevaihdoksi vähintään 25 miljoonaa euroa ja liikevoitoksi 5 miljoonaa euroa.

Yhtiön vastine

Yhtiö katsoo muun muassa, että markkinoitaessa LRH:n osaketta on ollut perusteltua esittää LRH:n toteutuneita lukuja tilikausilta 2013 ja 2014. Markkinointimateriaalissa myös todetaan, ettei LRH:lla ole ollut liiketoimintaa ennen vuotta 2014. Lapis-konserni syntyi vasta vuoden 2014 yritysjärjestelyssä, joten tästäkään syystä LR:n tilinpäätöstietoja tilikausilta 2013 ja 2014 ei ole sisällytetty materiaaliin. Tähän on vaikuttanut myös se, että LRH:lla on ollut muitakin tytäryhtiöitä ja merkittäviä omistuksia. Materiaalissa ei siten ole mainintaa LR:n tappioista tilikaudelta 2014. Yhtiön mukaan 18.9.2015 ei ole annettu harhaanjohtajaa kuvaa siksi, että lukuja on esitetty osittain ilman LR:n vastaavia lukuja.

Yhtiön mukaan LR:n toimitusjohtajan katsauksessa 14.3.2016 sijoittajille on kerrottu, etteivät tilinpäätökset ole valmistuneet johtuen erimielisyydestä verottajan kanssa. Yhtiö kertoo olleensa tietoinen Privanet Group Oyj:n LRH:n osakkeenomistajana saamista toimitusjohtajan katsauksista. Lisäksi Yhtiö kertoo saaneensa kesäkuussa 2016 LR:n tilintarkastajan 4.4.2016 antaman lausunnon, jossa todetaan tilikauden 2014 tilintarkastuslausunnon ja tilinpäätöksen 31.12.2015 laatimisen olevan vielä kesken. Yhtiö myös toteaa, että se ei 18.9.2015 vielä katsonut LR:n tilinpäätöksen viivästystä olennaiseksi.

Yhtiön mukaan markkinointimateriaalissa on ollut eräänlainen LR:n pro forma tuloslaskelma 1-8/2015, jonka mukaan liikevaihto oli n. 22,1 miljoonaa euroa ja tulos voitollinen n. 1 miljoona euroa. Kyseinen laskelma ja tilikauden 2015 ennusteet perustuvat Lapis-konsernin johdolta saatuihin tietoihin. Yhtiön mukaan kyseessä on kuitenkin olleet nimensä mukaisesti ennusteet eikä sijoituspalveluidentarjoaja voi olla tai ottaa vastuuta kohdeyritysten ennusteiden oikeellisuudesta ja toteutumisesta. Yhtiö katsoo, ettei

⁶ LRH:n ja LR:n tilinpäätösasiakirjat tilikausilta 2014–2015.

⁷ LR:n tilinpäätösasiakirjat tilikausilta 2014 – 2015.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

sillä tuloslaskelman perusteella ole ollut mitään syytä epäillä esitettyjä ennusteita eikä sinällään erityistä syytä (tai velvollisuutta) tarkastaa niitä.

Finanssivalvonnan kanta

Finanssivalvonta toteaa, että Yhtiön laatimassa markkinointimateriaalissa on useassa kohdassa selkeästi tuotu esille LR:n merkitys LRH:lle ja Lapis-konsernille kertomalla muun muassa LR:n olevan LRH:n tärkein omistus, konsernin merkittävin tulonlähde ja LRH:n riskin kulminoituvan LR:n toimintaan. Materiaalissa on myös selkeästi todettu LRH:n muiden omistuksien olevan pienempiä ja energialiiketoiminnan olevan vasta rakentumassa konsernin toiseksi tukijalaksi. Markkinointimateriaalin laatijana, Lapis-konsernin järjestelyyn ja rahoituksen järjestämiseen osallisena Yhtiö on jo 18.9.2015 ollut tietoinen LR:n merkityksestä. Finanssivalvonta katsoo markkinointimateriaalissa esitetyillä perusteilla, että LRH:n taloudellisten lukujen esittäminen vuosilta 2013–2014 ilman LR:sta on ollut jo 18.9.2015 harhaanjohtavaa.

Finanssivalvonta katsoo, että erityisesti siitä syystä, että LRH:lla on ollut liiketoimintaa vasta vuoden 2014 yritysjärjestelyn jälkeen, LR:n tilikausia 2013 ja 2014 koskevat tiedot ovat olleet olennaisia. Yhtiö on järjestelyn yhteydessä LRH:n joukkovelkakirjalainasta 1/2014 elokuussa 2014 ja myöhemmin joukkovelkakirjalainasta 1/2015 maaliskuussa 2015 laatimissaan markkinointimateriaaleissa (private placement) todennut, että koska LRH:lla ei ole ollut liiketoimintaa edellisten tilikausien aikana, aiempien tilikausien tilinpäätökset eivät anna oikeaa ja riittävää kuvaa LRH:n nykyisestä tai tulevasta tilanteesta, taloudellisesta asemasta, varoista ja vastuista. LR:n merkittävyyttä osoittaa myös se, että Yhtiö on markkinointimateriaalissa 18.9.2015 esittänyt LR:sta ennusteita ja tietoja taloudellisesta tilanteesta 1-8/2015, mutta vastaavia tietoja ei ole esitetty LRH:n muista tytäryhtiöistä. Markkinointimateriaalissa esitetystä LR:n merkittävyydestä huolimatta Yhtiö on kuitenkin jättänyt kertomatta olennaisen tiedon LR:n toiminnan tappiollisuudesta tilikautena 2014 ja tilikauden 2014 tilinpäätöksen viivästymisestä. Lisäksi Yhtiö on jättänyt kertomatta, että 1-8/2015 luvuissa on ollut kyse eräänlaisesta pro forma – laskelmasta, mikä on antanut harhaanjohtavan kuvan laskelman tarkoituksesta, laatimisen perusteista ja luonteesta. Finanssivalvonta katsoo, että tilinpäätöksen määräaikojen perusteella Yhtiö on ollut tai sen olisi pitänyt olla jo 18.9.2015 tietoinen, että LR:n tilikauden 2014 tilinpäätös on viivästynyt ja sen olisi pitänyt ryhtyä toimenpiteisiin asian selvittämiseksi ja ajantasaisien tietojen esittämiseksi markkinointimateriaalissa.

Yhtiön vastineeseensa liittämän sähköpostiviestin mukaan LR:n toimitusjohtaja on jo marraskuussa 2015 ilmoittanut Yhtiön edustajalle tilinpäätöksen viivästymisestä joulukuuhun 2015. Yhtiö on ollut LR:n toimitusjohtajan katsauksen ja tilintarkastajan lausunnon perusteella tietoinen tilikauden 2014 tilinpäätöksen olleen viivästynyt vielä 14.3.2016 ja 4.4.2016. Finanssivalvonta katsoo, että tilinpäätösten 31.12.2014 ja 31.12.2015 valmistumista ja tilintarkastuskertomusten viivästystä voidaan pitää sijoittajien kannalta olennaisena tietona.

LR:n toimitusjohtajan katsauksessa 14.3.2016 on lisäksi todettu, että vuoden 2015 luvuista ei voida sanoa mitään varmaa tai virallista ja katsauksessa on

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

arvioitu vain vuosien 2015–2016 yhteistä liikevaihtoa. Tilintarkastajan lausunnossa on todettu myös LR:n oman pääoman negatiivisuus tilikausina 2014 ja 2015. Täten Yhtiö on viimeistään kesäkuussa 2016 tiennyt tai sen olisi pitänyt tietää, että ennusteiden esittäminen on ollut mahdotonta ja etteivät esimerkiksi ennusteet osingoista voi toteutua.

Finanssivalvonta katsoo, että markkinointimateriaalissa olisi jo 18.9.2015 pitänyt esittää LR:sta LRH:n merkittävänä tytäryhtiönä huomattavasti enemmän ja ajantasaisempia tietoja. LR:n toiminnan tappiollisuutta ja tilinpäätöksen viivästymistä sekä Lapis-konsernin ennusteita koskevat harhaanjohtavat tiedot ovat olleet olennaisia, ovat aiheuttaneet virheellisen käsityksen LR:n ja LRH:n taloudellisesta tilanteesta ja ennusteiden toteutumisesta ja siten olleet omiaan vaikuttamaan ei-ammattimaisten sijoittajien sijoituspäätöksiin.

C) Riskikuvaukset

Finanssivalvonnan kuulemiskirjeessä esittämät havainnot

Markkinointimateriaalin yleisluonteisen keskeisiä riskejä käsittelevän osion mukaan LRH:n toimintaan liittyy sijoituspalveluiden tarjoamista harjoittavalle yritykselle tavanomaisesti kuuluvia operatiivisia riskejä. LRH ei ole sijoituspalveluyritys. Osakesijoitukseen liittyvinä riskeinä luetaan erilaisia listamattoman osakkeen riskejä yleisesti. Riskikuvauksessa ei kerrota lainkaan esimerkiksi rakennusliiketoimintaan tai LR:n tilinpäätösten viivästymisen syyksi esitettyihin verotulkintoihin liittyvistä riskeistä, jotka ovat olennaisia LRH:n taloudellisen aseman kannalta.

Yhtiön vastine

Yhtiö toteaa, että markkinointimateriaalissa on virheellisesti todettu LR:n olevan sijoituspalveluyritys.

Yhtiö katsoo muun muassa, että rakennustoimialaan liittyviä tavanomaisia riskikuvauksia olisi voitu lisätä markkinointimateriaaliin, mutta siinä esitetyt sektori- ja toimialariskit sinällään soveltuivat 18.9.2015 LRH:iin, jolla oli muitakin omistuksia kuin LR. Yhtiön mukaan esitetty markkinariski olisi voitu selkeämmin sitoa rakennustoimialaan. Yhtiö ei pidä perusteltuna sitä, että riskiarvioihin olisi pitänyt ymmärtää lisätä tilinpäätösten viivästymiseen tai sen syynä oleviin verotulkintoihin liittyvää riskiä. LRH:iin tehtävän sijoituksen kannalta olennaisimmat riskit oli kuitenkin tuotu selvästi esille riskikuvauksissa. Yhtiön mukaan rakennustoimialaan liittyvien yleisten riskien lisäämisellä ei olisi juurikaan ollut vaikutusta siihen, miten sijoittajat olisivat lopulta arvioineet LRH:a sijoituskohteena, vaikka ko. riskikuvauksia tavanomaisesti esitetäänkin materiaaleissa myös ns. varmuuden vuoksi.

Yhtiön mukaan edellä tarkoitettujen riskikuvausten puuttumista markkinointimateriaalista ei voida katsoa totuudenvastaiseksi tai harhaanjohtavaksi tiedoksi.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Finanssivalvonn

Finanssivalvonta toteaa, että Yhtiö on 18.9.2015 antanut laatimassaan markkinointimateriaalissa totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia tietoja Lapis-konserniin, sen liiketoimintaan ja toimialaan liittyvistä keskeisistä riskeistä. Riskikuvauksen yleisluontoisuus osoittaa, ettei sen laadinnassa ole arvioitu Lapis-konsernin toimintaa.

LRH:n operatiivisia riskejä on kuvattu totuudenvastaisesti sijoituspalveluita tarjoavan yrityksen riskeinä, minkä Yhtiö on myöntänyt LR:n osalta.

Finanssivalvonta katsoo viitaten edellä LR:n merkityksestä ja tilinpäätöskien viivästyisestä esittämäänsä, että LR:n rakennusliiketoimintaan liittyvien olennaisten riskien esittämättä jättäminen on antanut harhaanjohtavan kuvan myös LRH:n keskeisistä riskeistä. Ottaen huomioon rakennusliiketoiminnan merkityksen rakennuskohteiden arvonlisäverokäsittelyyn liittynyt verotarkastuksen keskeneräisyys ja verotulkintoja koskeva erimielisyys on ollut merkittävä epävarmuustekijä LR:n ja siten myös LRH:n taloudellisen aseman kannalta. Finanssivalvonta katsoo Yhtiön näkemyksien rakennustoimialaan liittyvien riskien kuvaamisen merkityksettömyydestä olevan perusteettomia ja osoittavan sijoittajansuojan kannalta keskeisten veloitteiden väheksymistä.

Yhtiö on LRH:n joukkovelkakirjalainasta 1/2014 laatimassaan markkinointimateriaalissa elokuussa 2014 todennut muun muassa, että LRH:n suurin riski liittyy sen osinkovirran kehitykseen LR:sta kiinteistökehitysliiketoiminnan tuottavuuden kautta. Materiaalin mukaan LR:een, sen liiketoimintaan ja toimialaan liittyvillä riskeillä on siten vaikutusta LRH:n riskiasemaan. Myös toimiala- ja operatiivisten riskien kuvauksissa on tuotu esille kiinteistömarkkinoiden arvonkehitys ja kiinteistökohteiden toteutuksen onnistuminen. Lisäksi materiaalissa on erillinen riskiosio "Lapis Rakennus Oy:n liiketoimintaan ja toimialaan liittyvät riskit". Pääosin vastaavat riskikuvaukset sisältyvät myös Yhtiön maaliskuussa 2015 LRH:n joukkovelkakirjalainasta 1/2015 laatimaan markkinointimateriaaliin. Finanssivalvonta katsoo, että Lapis-konsernissa ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia maaliskuun 2015 jälkeen, jotka olisivat tehneet rakennusliiketoimintaa koskevien riskien esittämisen tarpeettomaksi. Yhtiö on jo 18.9.2015 ollut tietoinen rakennustoimialan merkittävydestä, siihen liittyvien riskien olennaisuudesta ja riskikuvauksen puutteellisuudesta. Finanssivalvonta katsoo, että 18.9.2015 markkinointimateriaalissa esitetyn riskikuvauksen perusteella on muodostunut myös totuudenvastainen kuva siitä, ettei merkittäviä rakennusliiketoimintaan liittyviä riskejä ole ollut.

Finanssivalvonta toteaa, että riskikuvauksia ja tilinpäätöskien viivästyminen syitä koskevat olennaiset totuudenvastaiset ja harhaanjohtavat tiedot ovat aiheuttaneet virheellisen käsityksen LR:n ja LRH:n keskeisistä riskeistä ja siten olleet omiaan vaikuttamaan ei-ammattimaisten sijoittajien sijoituspäätökseen.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

D) Privanet-konserniin liittyvät tiedot

Finanssivalvonnan kuulemiskirjeessä esittämät havainnot

Yhtiön laatiman 18.9.2015 päivätyn markkinointimateriaalin mukaan sen laajaja on Navi Group Oy. Yhtiön toiminimen muutos Privanet Capital Markets Oy:ksi on merkitty kaupparekisteriin 18.9.2015.

Markkinointimateriaalin mukaan LRH:lla oli 17.8.2015 kuusi osakkeenomistajaa, joista NGH Invest Oy (toiminimen muutos Privanet Group Oyj:ksi merkitty kaupparekisteriin 18.9.2015) omisti 19 % ja Privanet-konsernin johdon määräysvalta-yhtiö Fort Victoria Oy 1 % LRH:sta. Markkinointimateriaalista ei ilmene kuka on LRH:n osakkeiden myyjä.

Materiaalin eturistiriitoja koskevassa osiossa todetaan, että *"Tuotetta myyvän tahon kanssa työ- tai sopimussuhteessa sekä hallinto- ja johtotehtävissä saattaa olla tahoja, jotka omistavat kohdeyhtiön osakkeenomistajana olevien yhtiöiden osakkeita marginaalisen määrän. Lisäksi tuotetta myyvän yhtiön erällä avainhenkilöillä on intressi osakkeen myynnissä."* Kaupparekisterin mukaan Yhtiön hallitukseen 18.9.2015–31.12.2016 kuuluneet Matti Heiskala ja toimitusjohtaja Roy Harju sekä toimitusjohtajan sijainen Sami Järvinen kuuluivat kaikki 18.5.2016 saakka myös Privanet Group Oyj:n hallitukseen Heiskalan ollessa koko myyntiajan sen toimitusjohtaja. Euroclear Finland Oy:n omistajaluettelotietojen mukaan Heiskalan, Harjun ja Järvisen määräysvalta-yhtiöt olivat 18.9.2015 Privanet Group Oyj:n kolme suurinta osakkeenomistajaa (omistukset yhteensä yli 35 %). Markkinointimateriaalista ei ilmene, että Yhtiö omisti LRH:n kokonaan vuonna 2014 toteutettuihin järjestelyihin saakka.

Yhtiön vastine

Yhtiö mukaan ainoastaan se seikka, että Privanet Group Oyj on 18.9.2015 omistanut noin 19 % LRH:sta, muodostaa ko. omistajuuteen liittyvän yhteyden konsernien välille. Privanet Group Oyj:n vähäinen omistusosuus ei ole tuonut sille LRH:ssa olennaista päätösvaltaa. Myöskään samaan johtoon ei eturistiriitaa tai määräysvaltaa voi perustaa toukokuun 2014 jälkeen. Yhtiöllä ei ole ollut LRH:ssa osakeyhtiölain tai kirjanpitoasetuksen tarkoittamaa määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa aikana, jolloin osakkeita on myyty Yhtiön asiakkaille eikä Yhtiö ole ollut LRH:n lähipiiri-yhtiö.

Yhtiön mukaan sen aikaisempaa omistusta LRH:ssa ei ole katsottu tarpeelliseksi esittää markkinointimateriaalissa, koska LRH on ollut toukokuuhun 2014 saakka pöytälaatikkoyhtiö. Materiaalissa on kuitenkin tuotu esille NGH Invest Oy:n 19 % omistus 17.8.2015 LRH:sta. Yhtiön mukaan lisäksi materiaalissa on tuotu esille Yhtiön johdon omistus Fort Victoria Oy:ssä.

Yhtiö katsoo muun muassa, että markkinointimateriaalin eturistiriitoja koskevan osion sanamuodot olisi voitu muokata täsmällisemmiksi. Epätasminen sanavalinta on ollut "marginaalinen", mutta kukaan yksittäinen Yhtiön johtohenkilö tai nämä yhdessä eivät kuitenkaan ole omistaneet tai muutoin käyttäneet määräysvaltaa Yhtiössä. Kolme johtohenkilöä omistivat yhteensä noin 35 % Privanet Group Oyj:stä (osuudet 10,4 - 12,5 %). Tuolloin

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Privanet Group Oyj:ssä oli myös muita vastaavan omistusosuuden omistavia osakkeenomistajia (esim. 7,1 % ja 5,3 %), joten yhdelläkään johtoon kuuluvalla ei yksin ollut määräysvaltaa tai edes merkittäväksi katsottavaa omistusta. Yhtiön mukaan on kuitenkin merkityksellistä, että viittaus ko. johdon omistusyhteydestä on esitetty. Lisäksi osakkeen myyntiin liittyvästä intressistä on kerrottu hyvin selkeästi markkinointimateriaalin yhteydessä toimitetussa "osto-myyntisitoumus" -nimisessä asiakirjassa.

Yhtiö toteaa, että markkinointimateriaalissa on valitettava inhimillisestä erehdyksestä johtunut virhe, kun siinä olevia toiminimitietoja ei ole sen laatijan eli Yhtiön (entinen Navi Group Oy) ja yhtenä suurimmista osakkaista mainitun NGH Invest Oy:n osalta päivitetty oikein 18.9.2015, jolloin ko. toiminimenmuutokset on sattumalta myös rekisteröity kaupparekisteriin.

Yhtiön mukaan markkinointimateriaalissa ei ole mainittu Yhtiön emoyhtiön Privanet Group Oyj:n roolia ko. osakkeiden myyjänä sijoittajille, koska myyjän henkilöllisyys ei ole olennainen asiakirjan tietojen kannalta. Yhtiö mukaan kaikki LRH:n osakkeilla tehdyt kaupat on tehty asiakkaiden allekirjoittamilla ostositoumuslomakkeilla, joissa on nimenomaisesti todettu, että *"Tällä asiakirjalla allekirjoittanut asiakas sitoutuu ostamaan Privanet Capital Markets Oy:ltä, sen emoyhtiöltä Privanet Group Oyj:ltä tai näiden konserni- tai lähipiiriyhtiöltä (jäljempänä yhdessä "Privanet" tai "Privanet-yhtiö") taikka myymään Privanetille alla yksilöidyt rahoitusvälineet jäljempänä ilmoittamaansa ja hyväksymäänsä hintaan"*. Lisäksi asia on tuotu esille jokaisen sijoittajan kanssa laaditussa asiakassopimuksessa olevan ehdon mukaan *"Asiakas suostuu siihen, että kaupan vastapuolena voi toimia Privanet tai sen kanssa samaan konserniin kuuluva yhteisö, sen määräysvallassa oleva yhteisö tai säätiö tai näiden lähipiiriyhtiö, eläkesäätiö, eläkekassa tai kuolinpesä"*.

Yhtiö katsoo, että eturistiriitakysymyksen osalta kyse on kuitenkin ollut vähemmän merkityksellisistä epätäsmällisyyksistä kuin olennaisista markkinointimateriaalin virheistä tai puutteista. Lisäksi asiakas on antanut nimenomaisen sitoumuksen kaupankäynnistä Privanet-konserniin kuuluvan yhtiön vastapuolena. Siten ko. epätäsmällisyyksiä ei voida katsoa säännöksissä tarkoitetuksi totuudenvastaiseksi tai harhaanjohtavaksi tiedoksi.

Finanssivalvonnan kanta

Yhtiö on 18.9.2015 antanut laatimassaan markkinointimateriaalissa virheelliset tiedot omasta ja emoyhtiönsä toiminimestä. Yhtiön emoyhtiö on ollut LRH:n suurimpia osakkeenomistajia ja markkinoitavien osakkeiden myyjä. Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiön voidaan kohtuudella olettaa olevan tietoinen kulloinkin voimassa olevista toiminimistä. Sillä seikalla, mikä oli emoyhtiön toiminimi 17.8.2015, ei ole merkitystä arvioitaessa toiminimien oikeellisuutta 18.9.2015.

Markkinointimateriaalin kohdassa "Osakkeen myyntiin liittyvät mahdolliset olennaiset intressit ja eturistiriidat" on esitetty totuudenvastaisia tietoja Yhtiön emoyhtiön omistajista ja omistusosuuksista. Yhtiö on 18.9.2015 ollut tietoinen Privanet-konsernin johdon määräysvaltayhtiöiden merkittävästä yli 35 % omistuksesta emoyhtiö Privanet Group Oyj:ssä. Selkeästi kyse ei ole ollut

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

mahdollisesta eikä myöskään marginaalisesta omistuksesta. Finanssivalvonta viittaa SipaL 3 luvun 4 §:ään, jonka mukaan merkittävä omistaja on se, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään 10 % sijoituspalveluyrityksestä.⁸

Markkinointimateriaalissa on esitetty vain mahdollisuus olennaisiin eturistiriitoihin. Finanssivalvonta katsoo, että Privanet-konsernin johdolla on ollut selkeä taloudellinen intressi Privanet Group Oyj:n ja Fort Victoria Oy:n merkittävänä osakkeenomistajina sen suhteen, minkä verran ja mihin hintaan LRH:n osakkeita myydään. Eturistiriitatilanteen syntymisen edellytyksenä ei ole määräysvalta tai osake-enemmistö Privanet Group Oyj:ssä tai LRH:ssa. Finanssivalvonta toteaa, että jo syntyneestä eturistiriidasta annetut tiedot ovat olleet virheellisiä ja riittämättömiä. Yhtiö on markkinointimateriaalissa tunnistanut olennaiseksi eturistiriidaksi jo marginaalisen omistuksen ja avainhenkilöiden taloudellisen intressin, mutta nyt perusteettomasti kiistää merkittävän omistuksen ja johdon taloudellisen intressin osalta eturistiriitatilanteen olemassaolon.

Finanssivalvonta katsoo osakkeiden myyjän yksilöinnin olevan olennainen tieto markkinointimateriaalissa. Ilman tietoa myyjästä asiakkaille ei ole ollut esimerkiksi tietoja myytävien osakkeiden enimmäismäärästä, LRH:n toimivan johdon sitoutuneisuudesta, osakkeiden myyntiä seuraavista omistusrakenteen muutoksista eikä myöskään mahdollisuutta eturistiriitatilanteiden arviointiin. Ostositoumuksen yleisluonteisella ja harhaanjohtavalla maininnalla ei voida korvata markkinointimateriaalin puutteita myyjän yksilöinnistä. Ostositoumuksen mukaan asiakas sitoutuu ostamaan Privanet-yhtiöltä ja asiakassopimuksen mukaan asiakas suostuu siihen, että kaupoissa vastapuolena voi olla Privanet-yhtiö. Markkinointimateriaalissa ei mainita ostositoumuksessa tai asiakassopimuksessa mainittuja Privanet-yhtiöitä, vaan markkinointimateriaalin mukaan sijoituspalveluntarjoaja on Navi Group Oy ja LRH:n omistajia ovat NGH Invest Oy ja Fort Victoria Oy, jonka ei kerrota olevan Yhtiön johdon määräysvaltayhtiö. Markkinointimateriaalin ja ostositoumuslomakkeen perusteella ei voi tietää kuka on LRH:n osakkeiden myyjä ja onko osakkeita myytävänä esimerkiksi 1 vai 19 %.

Markkinointimateriaalissa esitetystä NGH Invest Oy:n omistuksesta ei ilmene millään lailla Privanet Group Oyj:n omistus. Finanssivalvonta katsoo, että emoyhtiön omistuksen lisäksi myös Yhtiön aikaisempi omistus ja sen emoyhtiölleen myymien ns. pöytälaatikkoyhtiön osakkeiden tarjoaminen noin vuotta myöhemmin monituhattaiseen hintaan Yhtiön asiakkaille, on ollut olennainen tieto LRH:n osakkeen hinnan ja osakemyyntiin liittyvien eturistiriitojen arvioinnin kannalta.

Finanssivalvonta toteaa, että Yhtiö on esittänyt markkinointimateriaalissa totuudenvastaisiksi ja harhaanjohtaviksi jo 18.9.2015 tietämiään tietoja Yhtiön ja sen emoyhtiön toiminimistä, Privanet-konsernin johdon omistuksista ja eturistiriidoista sekä LRH:n osakkeiden omistajista ja myyjästä. Tiedot ovat olleet olennaisia ja ne ovat aiheuttaneet virheellisen käsityksen Yhtiöstä, sen

⁸ Yhtiön omistajavalvontalomake 21.10.2015.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

tarjoamaan palveluun liittyvistä seikoista ja eturistiriidoista ja siten olleet omiaan vaikuttamaan ei-ammattimaisten sijoittajien sijoituspäätökseen.

E) Maksukyvyttömyys

Finanssivalvonnan kuulemiskirjeessä esittämät havainnot

LRH ei pystynyt 24.3.2016 maksamaan erääntynyttä joukkovelkakirjan JVK 1/2015 yhteensä 40 000 euron pääomaa sen haltijalle Privanet Group Oyj:lle, joka oli edelleen LRH:n merkittävä osakkeenomistaja. Yhtiö oli toiminut joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskun järjestäjänä. Maksukyvyttömyys on jatkunut syksyllä 2016, kun LRH on jättänyt maksamatta 29.8.2016 erääntynyttä JVK 1/2014 pääomaa sen haltijalle Privanet Group Oyj:lle ja kun LR ei pystynyt 11.8.2016 maksamaan velkasitoumusten myyntipalkkioita Yhtiölle niiden eräpäivänä.⁹

Yhtiön vastine

Yhtiö kiistää Privanet-konsernin olleen jo viimeistään 24.3.2016 tietoinen 18.9.2015 laaditun markkinointimateriaalin ja muiden sijoittajille esitettyjen tietojen totuudenvastaisuudesta ja harhaanjohtavuudesta.

Yhtiö toteaa muun muassa, että 24.3.2016 erääntyneen joukkovelkakirjalainan 40 000 euron pääoma on ollut verrattain pieni. Privanet Group Oyj on sopinut LRH:n kanssa laina-ajan pidennyksestä samoilla velkaehdoilla, mikä on ollut tavanomainen joukkovelkakirjalainoihin liittyvä järjestely. Yhtiön mukaan se, että LRH osti kesällä 2016 kyseisen 40 000 euron joukkovelkakirjalainan sekä yhteensä 316 000 eurolla vielä erääntymätöntä joukkovelkakirjalainaa Privanet Group Oyj:ltä, ei millään tavalla tue väitettä LRH:n maksukyvyttömyydestä, päinvastoin. Yhtiön mukaan on täysin normaalia, että liikkeeseenlaskija ostaa lainakustannuksien vähentämiseksi lainojaan takaisin kesken niiden juoksuajan. Myös 29.8.2016 erääntyneen joukkovelkakirjan osalta kyse on ollut samankaltaisesta tilanteesta. LRH ei jättänyt maksamatta erääntynyttä pääomaa vaan sopinut Privanet Group Oyj:n kanssa laina-ajan pidennyksestä.

Yhtiön mukaan LR:n tilintarkastajan lausunnossa 4.4.2016 todetaan, ettei LR ole maksukyvytön, vaan, että LR:n toiminnan jatkuminen on rahoituksen osalta turvattu. Myös LR:n toimitusjohtajan katsauksissa (esimerkiksi 14.3.2016) on vastaavasti johdonmukaisesti mainittu, että liiketoimintänäköymät ovat hyvät ja vielä huhtikuussa 2017 toimitusjohtaja kertoi Yhtiölle, että LR olisi tammi-helmikuussa 2017 tehnyt noin 2,65 miljoonaa euroa voittoa. Ennen kesää 2017 LR kertoi Yhtiölle johdonmukaisesti liiketoiminnan etenevän suunnitelmien mukaisesti. Privanet-konserni tai sen johto ei myöskään ole toukokuun 2014 jälkeen osallistunut Lapis-konsernin johtamiseen.

Yhtiö kertoo tulleen tietoiseksi LRH:n mahdollisesta maksukyvyttömyydestä aikaisintaan 30.6.2017, kun LR:n toimitusjohtaja kirjoitti Yhtiön silloiselle johdolle, että LR:lla on *"väliaikaisia ongelmia, että Lapisen taloudellinen tilanne on erittäin haastava, ja että taustalla on suuret väärinkäytökset*

⁹ LRH Raportti erityistarkastuksesta kohta 6.3.2 ja LR Erityistarkastuskertomus kohta 5.7.2.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Lapista kohtaan". Yhtiön mukaan sillä ei ollut mitään syytä ennen 30.6.2017 epäillä LR:n antamia tietoja, liiketoimintaa tai taloudellista tilannetta millään lailla. Yhtiön käsitys LR:sta perustui Lapis-konsernin johdon antamiin tietoihin. Tieto Lapis-konsernin toimintaan liittyvistä taloudellisista vaikeuksista, epäselvyyksistä ja rikosepäilyistä on tullut Privanet-konsernille yllätyksenä kesällä 2017.

Yhtiö ja sen silloinen johto on itsekin pitänyt LR:sta kiinnostavana ja lupaavana sijoituskohteena. Privanet-konserni on tammi-huhtikuussa 2017 lisännyt omistustaan LRH:ssa 8 %:sta siten, että se on LRH:n mennessä konkurssiin ollut 14 %. Lisäksi Yhtiö on lainannut LR:lle rahaa tavallisilla velkakirjoilla 100 000 euroa 12.10.2015 ja 200 000 euroa 14.12.2016. Lisäksi Privanet Group Oyj on sijoittanut LRH:n joukkovelkakirjalainoihin, joiden perusteella sillä on saatavia noin 148 000 euroa. Yhtiö on valvonut LR:n konkurssissa vuonna 2016 eräänntyneitä 527 000 euron saataviaan.

Yhtiön mukaan on selvää, että Privanet-konserni ei olisi vuonna 2016 ja sen jälkeen lisännyt omistustaan LRH:ssa ja sijoittanut Lapis-konserniin merkittäviä summia, jos Yhtiöllä olisi ollut tieto – tai edes syytä epäillä – että LR:n taloudellinen tilanne olisi niin heikko, ettei sijoituksille ole odotettavissa suoritusta. Yhtiön mukaan osakesijoittajat ovat saaneet tiedon LR:n vaikeuksista suunnilleen samaan aikaan kuin Yhtiö eli 30.6.2017 ja Yhtiö on avoimesti kertonut sijoittajille välittömästi saatuaan itse tietää asiasta.

Finanssivalvonnan kanta

Yhtiö on 7.3.2017 kertonut Finanssivalvonnalle seuranneensa tarkasti LRH:n ja erityisesti LR:n kehitystä. Finanssivalvonta katsoo, että Privanet-konsernille on syntynyt viimeistään vuoden 2016 syksyyn mennessä perusteltu syy epäillä LR:n ja LRH:n taloudellista tilaa ja maksukykyä ja tätä myös markkinointimateriaalissa esitettyjen seikkojen oikeellisuutta. Siihen mennessä Privanet Group Oyj:lle ja siten myös Yhtiölle on ilmennyt, ettei LRH ollut pystynyt maksamaan eräänntyneiden joukkovelkakirjalainojen pääomaa Privanet Group Oyj:lle maaliskuussa ja elokuussa 2016. Yhtiö ei ole kiistänyt sitä, että LR ei elokuussa 2016 ole pystynyt maksamaan eräänntyneitä merkittäviä velkasitoumusten myyntipalkkioita (n. 320 000 euroa) Yhtiölle.¹⁰ Finanssivalvonta viittaa tältä osin lisäksi edellä LR:n ja sen riskien merkityksestä LRH:lle esittämäänsä.

Finanssivalvonnan mukaan LR:n kyvyttömyys maksaa palkkioita eräpäivänä ja LRH:n joukkovelkakirjalainojen takaisinmaksuihin liittyvät järjestelyt osoittavat, ettei Lapis-konserni ole pystynyt kyseisinä ajankohtina suoriutumaan maksuvelvoitteistaan. Yhtiö ei ole esittänyt selvitystä esimerkiksi järjestelyiden syistä tai hyödyistä Privanet-konsernille, jotka osoittaisivat, ettei palkkioiden maksamatta jättäminen tai joukkovelkakirjalainojen laina-aikojen pidentäminen ole johtunut Lapis-konsernin taloudellisista vaikeuksista.

Finanssivalvonta katsoo, toisin kuin Yhtiö antaa ymmärtää, että LRH ei ole ostanut takaisin Privanet Group Oyj:ltä kahta joukkovelkakirjalainaansa kesällä 2016 yhteensä 356 000 eurolla. Kyseessä on ollut sama edellä mainittu

¹⁰ LR Erityistarkastuskertomus kohta 5.7.2 s. 112.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

LRH:n joukkovelkakirjalaina 1/2015, jossa 40 000 euron pääoma on erään-
tynyt alkuperäisenä eräpäivänä 24.3.2016 ja 316 00 euron pääoman osalta
eräpäivää on siirretty 24.3.2017. Finanssivalvonta katsoo, että joukkovelka-
kirjojen takaisinosto on toteutettu hyvin epätavanomaisella tavalla, sillä jouk-
kovelkakirjalainan 1/2015 osto 30.6.2016 on kirjattu LRH:n ostovelaksi Pri-
vanet Group Oyj:lle. LRH on 13.7.2016 kuitannut ostovelan Privanet Group
Oyj:lle myydessään sille Euroloan Group Oyj:n osakkeita.¹¹ LRH ei siis ole
maksanut kyseisten joukkovelkakirjalainojen takaisinostoista käteissuori-
tusta Privanet Group Oyj:lle.

Finanssivalvonta katsoo Yhtiön tulkinneen väärin LR:n tilintarkastajan lau-
suntoa, jossa todetaan ”Yhtiön suunnitelmassa olevat kohteet ovat kiinnosta-
neet sijoittajia suuresti ja näin yhtiön toiminnan jatkuvuus olisi rahoituksen
osalta turvattu”. Lausunnon perusteella Yhtiö ei ole voinut tehdä perusteltua
johtopäätöstä Lapis-konsernin maksukyvystä.

Toisin kuin Yhtiö antaa vastineessaan ymmärtää Privanet- ja Lapis-konser-
nien väliset omistusjärjestelyt ja velkasuhteiden kehitys syksyn 2016 jälkeen
eivät osoita, että Yhtiöllä ei olisi voinut olla syytä epäillä Lapis-konsernin ta-
loudellista tilaa ja Privanet-konsernille antamia tietoja syksyllä 2016. Kaik-
kien järjestelyiden syy ei ole Finanssivalvonnan tiedossa, eikä Yhtiö ole esit-
tänyt selvitystä niiden syistä, mutta esimerkiksi maaliskuussa 2017 Pri-
vanet-konsernin omistus LRH:ssa on lisääntynyt 140 285 osakkeella (4 %),
kun LRH on osakeannissa kuitannut Privanet Group Oyj:n saatavia joukko-
velkakirjalainasta ja LRH:n ostovelkoja Privanet-konsernille.¹² Finanssival-
vonta katsoo, että ainakaan tässä tapauksessa omistuksen lisäyksessä ei
ole ollut kyse siitä, että Yhtiö olisi pitänyt LRH:a houkuttelevana sijoituskoht-
teena. Lisäksi LRH:n osakkeiden ostaminen on ollut erittäin poikkeuksellista
verrattuna Yhtiön toimittamiin osakekauppatietoihin, joiden mukaan Privanet
Group Oyj on 28.9.2015 jälkeen ostanut LRH:n osakkeita vain Privanet- ja
Lapis-konsernien johdon määräysvaltayhtiöiltä. Finanssivalvonnan tiedossa
ei ole, mikä seikka LRH:n tilanteessa on vuoden 2017 alussa muuttunut ta-
valla, joka olisi tehnyt LRH:sta kiinnostavan sijoituskohteen.

Finanssivalvonnan mukaan Lapis-konsernin taloudelliset vaikeudet eivät ole
voineet tulla täytenä yllätyksenä Yhtiölle 30.6.2017. Toisin kuin Yhtiö toteaa,
sillä on ollut syytä epäillä Lapis-konsernin Privanet-konsernille antamia tie-
toja. Yhtiö on valvontakäynnillä 24.1.2018 kertonut Finanssivalvonnalle kuul-
leensa vuoden 2016 lopussa myös asiakkailtaan huolia Lapis-konsernin til-
lanteesta. Kokonaisuutena arvioiden Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiö on
saanut jo keväästä 2016 alkaen Lapis-konsernista oletettua heikompaan ta-
loudellista tilaa osoittavia signaaleja, joista tietoisena Yhtiön olisi viimeistään
syksyllä 2016 pitänyt vähintään kyseenalaistaa ja tarkistaa Lapis-konser-
nista esitettyjä olennaisia tietoja. Markkinointimateriaalin puutteelliset ja van-
hentuneet tiedot ovat aiheuttaneet virheellisen käsityksen Lapis-konsernin

¹¹ LRH Raportti erityistarkastuksesta kohta 6.3.2.

¹² LRH Raportti erityistarkastuksesta kohta 3.3.1. kuitattu summa yht. 280 570 euroa, osakkeiden merkintä-
hinta on ollut 2€/osake.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

taloudellisesta tilanteesta ja olleet omiaan vaikuttamaan sijoittajien sijoituspäätökseen.

3.2.2.3 Yhteenveto

Yhtiö kiistää rikkoneensa tai muutoin toimineensa kohdassa AML 1 luvun 3 §:n tai SipaL 10 luvun 2 §:n 1 ja 4 momenttien vastaisesti.

Finanssivalvonta viittaa edellä kohdassa 3.2.2.2 esittämäänsä ja toteaa, että Yhtiö on sijoituspalveluntarjoajana antanut LRH:n osakkeiden ja sijoituspalvelun markkinoinnissa sekä osakkeiden vaihdannassa laatimassaan 18.9.2015 päivytyssä markkinointimateriaalissa ei-ammattimaisille asiakkaille useita olennaisia totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia tietoja liittyen Lapis- ja Privanet-konserniin.

Finanssivalvonta toteaa, että markkinoinnilla tarkoitetaan kaikkea finanssi- palvelujen ja -tuotteiden myynnin edistämiseen tähtäävää toimintaa. Markkinoinnissa tarjotun tiedon on oltava selkeää, ymmärrettävää ja tasapuolista. Lisäksi markkinoinnissa on keskityttävä markkinoinnin kohteen olennaisiin ja keskeisiin ominaisuuksiin ja markkinoinnissa annettun tiedon perusteella saatava oikea kuva tarjotusta palvelusta tai tuotteesta. Finanssivalvonta katsoo, että markkinointimateriaalin avulla Yhtiö on markkinoinut LRH:n osakkeiden lisäksi myös niiden hankkimiseen liittyviä sijoituspalveluitaan, mitä osoittaa markkinointimateriaalista ilmenevät seikat sen tarkoituksesta, laatimisesta, rajatusta jakelusta, osakkeiden saatavilla olosta ja myynnin ehdoista sekä Yhtiötä koskevista osakkeen myyntiin liittyvistä intresseistä ja eturistiriidoista.

AML:n esitöiden mukaan markkinoinnissa totuudenvastaisella tiedolla tarkoitetaan jonkin seikan selostamista tai esittämistä virheellisellä tai vääristävällä tavalla. Tiedon totuudenvastaisuutta arvioidaan objektiivisesti tiedon antamishetken tilanteen mukaan. Harhaanjohtava tieto voi itsessään olla totuudenmukainen, mutta se voi esimerkiksi puutteellisuutensa, esittämistapansa tai muotonsa takia olla omiaan antamaan tiedon vastaanottajalle virheellisen käsityksen. Ollakseen totuudenvastainen tai harhaanjohtava, tiedolta ja sen aiheuttamalta virheelliseltä käsitykseltä on lisäksi edellytettävä, että se on omiaan vaikuttamaan sijoittajan sijoituspäätökseen. Tiedon harhaanjohtavuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan tiedon vastaanottajan näkökulmasta. Tällöin tiedon harhaanjohtavuutta on arvioitava ankarammin silloin, kun tiedon vastaanottajana on yleisö, kuin tapauksessa, jossa kohderyhmänä ovat ammattimaiset tai kokeneet sijoittajat tai muut asiantuntijat.¹³

Markkinointimateriaalissa esitetyt olennaiset totuudenvastaiset ja harhaanjohtavat tiedot ovat aiheuttaneet virheellisen käsityksen muun muassa LRH:sta ja Lapis-konsernin taloudellisesta asemasta ja keskeisistä riskeistä ja siten olleet omiaan vaikuttamaan sijoittajien sijoituspäätökseen. Ottaen huomioon tietojen määrän ja laadun kokonaisuutena, tiedot ovat myös joh-

¹³ AML 1 luvun 3 §:n yksityiskohtaiset perustelut HE 32/2012 vp, s. 98.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

taneet virheelliseen kokonaiskuvaan LRH:sta sijoituskohteena. Osittain tiedot ovat antaneet virheellisen käsityksen myös Yhtiöstä ja sen tarjoamasta sijoituspalvelusta.

Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiö on edellä kohdassa 3.2.2.2 kuvatulla tavalla toimiluvallisena sijoituspalveluyrityksenä, LRH:n aikaisempana osakkeenomistajana, LRH:n merkittävän omistajan Nasdaq First North Growth Market -nimisessä monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä listatun sijoituspalvelukonsernin emoyhtiön tytäryhtiönä ja Lapis-konsernin vuonna 2014 toteutettuun järjestelyyn osallisena ollut jo 18.9.2015 tietoinen tai ainakin sen olisi pitänyt olla tietoinen useasta markkinointimateriaalissa esitetyn seikan totuudenvastaisuudesta ja harhaanjohtavuudesta.

Lisäksi Finanssivalvonta katsoo edellä kohdassa 3.2.2.2 kuvatulla tavalla Yhtiön olleen tietoinen tai ainakin sen olisi pitänyt olla tietoinen maaliskuussa 2016 ja kesällä 2016 siitä, että osa markkinointimateriaalin olennaisista tiedoista on myös 18.9.2015 jälkeen osoittautuneet virheellisyytensä, puutteellisuutensa tai vanhentuneisuutensa vuoksi totuudenvastaisiksi tai harhaanjohtaviksi. Lisäksi viimeistään syksyyn 2016 mennessä Yhtiön olisi pitänyt tietää, että monet muutkaan tiedot eivät välttämättä ole pitäneet paikkaansa. Myös nämä tiedot ovat aiheuttaneet virheellisen käsityksen Lapis-konsernista ja siten olleet omiaan vaikuttamaan ei-ammattimaisten sijoittajien sijoituspäätökseen.

Yhtiö on tietoisena esitettyjen olennaisten tietojen totuudenvastaisuudesta ja harhaanjohtavuudesta käyttänyt 18.9.2015 päivitettyä oikaisematonta ja täydentämätöntä markkinointimateriaalia LRH:n osakkeita koskevan sijoituspalvelun yhteydessä ainakin ajanjaksolla 28.9.2015 - 30.12.2016.

Yhtiö ei vastineessaan katso toimineensa tietojen oikaisemiseen liittyvissä toimenpiteissä sääntelyn vastaisesti ja toteaa, että eturistiritakysmyksien osalta kyse on ollut epätasällisyyksistä, joiden osalta Yhtiöllä ei ole ollut oikaisu- tai täydentämisvelvollisuutta. Yhtiö katsoo myös, että taloudellisissa ennusteissa on ollut kyse tulevaisuuden arvioista, joiden osalta ei edes ollut tarpeen laatia erillisiä oikaisuja, koska niiden toteutuminen selviää vasta tulevien tilinpäätösten valmistumisen myötä. Yhtiön mukaan arvioitaessa markkinointiesitteessä esitettyjen tietojen oikaisu-/täydennysvelvollisuutta liittyen taloudellisiin ennusteisiin, toiminnan tappiollisuuteen ja riskikuvauksiin, on merkityksellistä, miten ja missä vaiheessa sijoittajia on informoitu LRH:n maksukyvyttömyydestä.

Yhtiö toteaa vastineessaan muun muassa, että tilinpäätöksiä, riskikuvauksia ja Privanet-konsernia koskevia täsmennyksiä ja lisätietoja olisi voitu tehdä markkinointimateriaaliin. Yhtiö kuitenkin katsoo, ettei näiden esittämättä jättäminen markkinointimateriaalissa tai informointi muulla tavalla johda siihen, että Yhtiön voitaisiin katsoa toimineen AML 1 luvun 3 §:n 2 momentin (ja SipaL 10 luvun 2 §:n 4 momentin) oikaisu- ja täydennysvelvoitteiden vastaisesti, eikä siten ko. markkinointimateriaalin käyttäminen

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

LRH:n osakkeiden markkinoinnissa 30.12.2016 asti myöskään ole merkityksellinen asiaa arvioitaessa. Yhtiö katsoo, että Lapis-konsernin tilintarkastuskertomuksien ja tilinpäätöksien viivästyksiä koskevat tiedot on oikaistu säännösten edellyttämällä tavalla LR:n toimitusjohtajan lähettämällä tiedotteilla ja sähköposteilla, jotka käytännössä tavoittivat sijoittajat paremmin kuin esim. oikaistun materiaalin asettaminen saataville merkintäpaikassa.

Finanssivalvonta toteaa, että kyse on ollut Yhtiön ei-ammattimaisille asiakkailleen antamista olennaisista tiedoista, joiden totuudenvastaisuudesta ja harhaanjohtavuudesta Yhtiö tullut edellä esitettyinä ajankohtina tietoiseksi, jonka jälkeen Yhtiö on ollut velvollinen viivytyksettä oikaisemaan tai täydentämään antamansa tiedot riittävällä tavalla. Täten Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiön oikaisu- ja täydentämisvelvollisuus on syntynyt jo ennen 30.6.2017, jolloin Yhtiö väittää tulleen tietoiseksi LRH:n maksukyvyttömyydestä.

Yhtiö ei ole esittänyt selvitystä siitä, että se olisi ryhtynyt toimenpiteisiin markkinointimateriaalissa esitettyjen tietojen tarkistamiseksi ja ajantasaisuuden varmistamiseksi tai jollakin tavalla oikaissut tai täydentänyt totuudenvastaisiksi ja harhaanjohtaviksi tietämiään olennaisia tietoja.¹⁴ Yhtiö ei ole esittänyt selvitystä, että se olisi jollakin muulla tavalla ilmoittanut kirjallisesti asiakkailleen markkinointimateriaalissa esitettyjen tietojen muutoksista. Yhtiö ei ole esittänyt selvitystä myöskään LR:n toimitusjohtajan tiedotteiden jakelusta eikä siitä, että niitä tai tilintarkastajan lausuntoa olisi jaettu niille Yhtiön asiakkaille, joille LRH:n osaketta on markkinoitu 14.3.2016 jälkeen.

Finanssivalvonta toteaa edellä mainituilla perusteilla, että on Yhtiö on ainakin ajanjaksolla 28.9.2015 – 30.12.2016 rikkonut AML 1 luvun 3 §:ää ja SipaL 10 luvun 2 §:n 4 momenttia, kun se on LRH:n osakkeita koskevan markkinoinnissa ja vaihdannassa sekä sijoituspalvelun markkinoinnissa antanut asiakkailleen totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia tietoja, ja kun tietojen, joilla on ollut olennaista merkitystä sijoittajille, totuudenvastaisuuden ja harhaanjohtavuuden käytyä ilmi niiden esittämisen jälkeen, jättänyt viivytyksettä oikaisematta tai täydentämättä tiedot riittävällä tavalla.

Finanssivalvonta toteaa lisäksi, että Yhtiön laatimassaan markkinointimateriaalissa ei-ammattimaisille asiakkaille tietoisesti esittämien totuudenvastaisen ja harhaanjohtavien tietojen määrä ja laatu sekä tietojen oikaisematta ja

¹⁴ HE 32/2012 vp, s. 98–99 todetaan mm seuraavaa: Jotta oikaisuvelvollisuus syntyisi, annetun totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon pitää olla sijoittajan kannalta objektiivisesti arvioiden olennainen. Olennaisuutta arvioidaan huolellisesti toimivan sijoittajan näkökulmasta. Lisäksi edellytettäisiin, että totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi eli tiedot antanut taho tulee tietoiseksi asiantilasta. Säännöksen mukainen oikaisuvelvollisuus koskee kaikkia, jotka ovat antaneet harhaanjohtavan tiedon. Esimerkiksi tiedot antanut media- tai mainostoimisto, emissionjärjestäjä tai sijoitusneuvoja on velvollinen oikaisemaan erheelliset tiedot, jos se huomaa itse antaneensa sellaisia. Tiedot on oikaistava riittävällä tavalla. Oikaiseminen on tehtävä viivytyksettä kun virhe tai harhaanjohtavuus on tullut ilmi. Oikaisemisen päämääränä on se, että sijoittajat joutu päätöksenteossaan nojautumaan virheellisiin tietoihin. Oikaisemisen menettelytapaa valittaessa on otettava huomioon sekä korjattavan tiedon merkitys että tietoväline ja tapa, jolla oikaistava tieto on alkujaan annettu. On myös otettava huomioon se, miten kyseessä olevia tietoja tavanmukaisesti annetaan sijoittajien saataville, jotta oikaisu tavoittaisi tiedon saaneet sijoittajat.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

täydentämättä jättäminen osoittavat, että Yhtiön toiminta kokonaisuutena arvioiden ei ole ollut rehellistä, tasapuolista, ammattimaista ja asiakkaiden edun mukaista. Yhtiö ei ole toiminut toimiluvalliselta sijoituspalveluyritykseltä vaadittavan huolellisuusvelvoitteen mukaisesti. Täten Yhtiö on ainakin ajanjaksolla 28.9.2015–30.12.2016 LRH:n osakkeita koskevan sijoituspalvelun tarjoamisessa laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momenttia.

3.2.3 Kaupankäynti LRH:n osakkeella

3.2.3.1 Sovellettavat säännökset¹⁵

SipaL 7 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi sekä niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavan mukaisesti. Pykälän 2 momentin mukaan jos eturistiriitatilannetta ei voida välttää, sijoituspalveluyrityksen on annettava 10 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulla pysyvällä tavalla asiakkaalle riittävät tiedot eturistiriidan luonteesta tai sen syistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun.

SipaL 10 luku 2 § 1 momentti

SipaL 10 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan sopimuksessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai asiakkaan kannalta kohtuutonta ehtoa.

SipaL 10 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet, joilla saavutetaan asiakkaalle paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat. Jos asiakas on antanut erityisiä ohjeita toimeksiannon hoitamisesta, sijoituspalveluyrityksen on noudatettava niitä.

3.2.3.2 Eturistiriidat ja osakkeen hinnoittelu

Finanssivalvonnan kuulemiskirjeessä esittämät havainnot

Yhtiön Finanssivalvonnalle 17.3.2017 toimittamien osakekauppatietojen mukaan sen emoyhtiö Privanet Group Oyj on ostanut 600 000 LRH:n osaketta LR:lta 20.5.2014 hintaan 1,28 €/osake.¹⁶ Osakekauppatietojen mukaan Privanet Group Oyj osti lisäksi LRH:n johdon määräysvaltayhtiöiltä 16.9.2015 yhteensä 25 000 osaketta hintaan 10 €/osake. Syksyllä 2014 Yhtiö on myynyt Privanet-konsernin johdon määräysvaltayhtiö Fort Victoria Oy:lle 30 000 osaketta hintaan 1,28 €/osake.¹⁷

Yhtiö on ainakin ajalla 28.9.2015 – 30.12.2016 välittänyt asiakkailleen LRH:n osakkeita. Kaupoissa myyjänä on ollut Privanet Group Oyj. Yhtiö on toteut-

¹⁵ Säännökset voimassa laiminlyöntien ja rikkomusten tapahtumahetkellä.

¹⁶ Yhtiö on korjannut tältä osin osakekauppatietoja 3.4.2020.

¹⁷ Yhtiö on korjannut tältä osin osakekauppatietoja 3.4.2020.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

tanut myynti- ja ostotoimeksiannot emoyhtiön ja asiakkaiden lukuun markkinapaikkojen ulkopuolella. Yhtiö ei ole ostanut itselleen tai emoyhtiönsä lukuun LRH:n osakkeita asiakkailtaan.

Markkinointimateriaalin mukaan saatavilla oli rajoitettu määrä LRH:n osakkeita varainsiirtovero huomioiden hintaan 10,20 €/osake, johon hintaan Yhtiö on 28.9.2015 aloittanut LRH:n osakkeen välittämisen asiakkailleen. Vuonna 2015 osakkeita on myyty Yhtiön välityksellä hintaan 10,20 €/osake yhteensä 60 asiakkaalle, mutta kahtena päivänä kahdelle asiakkaalle on myyty osakkeita hintaan 8,52 €/osake, vaikka muille asiakkaille hinta oli samana päivänä 10,20 €. Vuoden 2015 lopussa Privanet Group Oyj on ostanut takaisin hinnalla 10,01 €/osake Fort Victoria Oy:ltä 30 000 osaketta.

Yhtiö on 15.3.2016 jatkanut LRH:n osakkeiden välittämistä asiakkailleen ja alkuvuonna suurin osa kaupoista on tehty markkinointimateriaalissa ilmoittua hintaa korkeampaan 11 euron hintaan. Heinäkuusta 2016 alkaen myyntihinnat ovat vaihdelleet 4 eurosta 11 euroon ja osaketta on myyty eri hintoihin lyhyen ajan sisällä ja myös samana päivänä, esimerkiksi 21.9.2016 1 000 osaketta on myyty hintaan 11 €/osake kun 2 500 ja 10 000 osaketta on myyty hintaan 4 €/osake. Vastaavanlaista hintavaihtelua on ollut myös peräkkäisinä kauppapäivinä. Heinäkuussa ja syyskuussa Privanet Group Oyj on ostanut LRH:n johdon määräysvaltayhtiöiltä osakkeita hintoihin 3,20 € ja 8 €.

Yhtiö on kertonut Finanssivalvonnalle 24.1.2018, että osakkeiden hinnoittelussa ei käytetä kvantitatiivisia menetelmiä ja todennut hinnan pohjautuvan sijoituskomitean päätökseen, joka perustuu mm. yhtiön liikevaihtoon, sopimukseen, tulevaisuudennäkymiin ja johdon ennusteisiin. Tapaamisessa Yhtiö ei pystynyt antamaan selitystä hintaeroille. Yhtiö on todennut Finanssivalvonnan selvityspyyntöön 2.2.2018 antamassa vastauksessaan hinnoittelun perustuvan *"toisaalta Privanetin hintanäkemykseen ottaen huomioon omaan kaupankäyntiin liittyvän markkinariskin hinnoittelun, tuottotavoitteen ja kaupankäyntiin liittyvät kustannukset sekä toisaalta asiakkaan omalta puoleltaan hyväksymään kauppahintaan"*. Privanet Group Oyj:n LRH:n osakkeiden Yhtiön välityksellä asiakkaille myymien osakkeiden hinnoittelusta ei ole ollut saatavilla analyysijä eikä muutakaan dokumentaatiota.

Ostositoumuksen mukaan asiakas valtuuttaa Yhtiön toteuttamaan sitoumuksen mukaisen kaupan. Ostositoumuksessa asiakkaan tulee vahvistaa ymmärtävänsä, että koska kaupan vastapuolena on Yhtiö tai sen konserni- tai lähipiiryhtiö, kauppaan liittyy mahdollinen eturistiriita ja, että asiakas haluaa tästä huolimatta suorittaa liiketoimen. Markkinointimateriaalissa eturistiriidat on kuvattu yleisesti kertomalla, että Yhtiö on tunnistanut mahdolliset myynnissä syntyvät eturistiriidat, joihin asiakkaalla on mahdollisuus tutustua. Lisäksi materiaalissa on kerrottu lyhyesti Yhtiön ja sen johdon mahdollisista eturistiriidoista.¹⁸

¹⁸ Markkinointimateriaalissa esitettyjä eturistiriitatilanteita on käsitelty myös kohdassa 3.2.2.2.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Yhtiön vastine

Yhtiön 3.4.2020 toimittamien korjattujen osakekauppatietojen mukaan Privanet Group Oyj ei ostanutkaan 20.5.2014 LRH:n osakkeita LR:lta vaan Yhtiöltä, jolle Privanet Group Oyj on maksanut 60 osakkeesta yhteensä 390 euroa (6,50 €/osake). Privanet Group Oyj:n omistamien osakkeiden lukumäärä muuttui 14.8.2015 rekisteröidyn splittauksen jälkeen 600 000 osakkeeksi, joiden hankintahinta oli 0,00065 €/osake. Korjattujen osakekauppatietojen mukaan Fort Victoria Oy:n 5.8.2014 ostamien osakkeiden lukumäärä muuttui vastaavasti 30 000 osakkeeksi, joista maksetun 19,50 euron yhteishinnan (6,50 €/osake) perusteella hankintahinta oli 0,00065 €/osake. Yhtiön mukaan kyse on ollut sisäiseksi katsotusta kaupasta, jolloin on haluttu noudattaa aiempaa hinnoittelua.

Eturistiriitatilanteen arviointi

Yhtiö viittaa muun muassa markkinointimateriaalin eturistiriitakuvauksista esittämäänsä ja toteaa, että sillä ei ole ollut taloudellista intressiä määrittää LRH:n osakkeen myyntihintaa Privanet-konsernin tai sen johdon eikä myöskään LRH:n johdon etujen mukaisesti. Yhtiö toteaa, että sen intressit osakkeiden myyjänä ovat toki olleet yhtenevät sen osakkeenomistajien kanssa, mutta tämä ei tarkoita sitä, ettei Yhtiön johto toimisi pääosin yhtiön oman edun mukaisesti, vaan yksittäisten osakkeenomistajien edun näkökulmasta.

Osakkeiden hintavaihtelut ja niiden markkinaehtoisuus

Yhtiö kertoo LRH:n johdon määräysvalta-yhtiön luopuneen omistuksestaan LRH:ssa 19.8.2016, jolloin osakkeita tarjottiin ostettavaksi Privanet Group Oyj:lle hinnalla 3,20 €/osake. Myytäessä tämän jälkeen osakkeet eteenpäin hintaan 4,00 €/osake, kyse on ollut tilanteesta, jossa kaupat on tullut toteuttaa mahdollisimman nopeasti ja osakkeita on tuolloin tarjottu henkilöille, jotka ovat jo ennestään olleet LRH:n osakkeenomistajia.

Yhtiön mukaan LRH:n osakkeiden myynti hieman alemmalla hinnalla 8,52 €/osake johtuu siitä, että ko. asiakas on ostanut tavanomaista suuremman määrän osakkeita noin 200 000 eurolla. Yhtiö toteaa tämän olevan melko tavanomaista kaupankäynnissä omaan lukuun, jolloin esimerkiksi transaktiokustannukset ovat pienemmät suuremmissa erissä. Lisäksi muutama osto on tehty samalla hinnalla Yhtiön henkilökunnan toimesta.

Yhtiö katsoo myyntihinnan määräytyneen lähtökohtaisesti markkinaehtoisesti. Koska LRH:n osakkeet eivät ole olleet kaupankäynnin kohteena säännellyllä kauppapaikalla, hinta on määräytynyt viime kädessä tapauskohtaisesti jokaisen transaktion osalta (myyjä ja ostaja yhdessä sopivat) eikä myyjällä ja ostajalla ole ollut saatavilla mitään tietoa ko. hintojen markkinaehtoisuudesta.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Eturistiriitojen hallinta

Yhtiö viittaa kohdassa 3.2.2.2. esittämäänsä kaupan osapuoliin liittyvän eturistiriidan esiintuonnista ostositoumuksissa. Riippumatta siitä, arvioitaisiinko LRH:n osakkeella tehdyt kaupat kaupankäynniksi omaan lukuun vai ostotoimeksiannon toteuttamiseksi, ostositoumusten sanamuodot ovat olleet hyvin selkeät eturistiriidan mahdollisuuden osalta, ja siten niissä on eturistiriidan mahdollisuus SipaL 7 luvun 10 §:n 1 momentin mukaisesti selkeästi tunnistettu ja sinällään asia myös oikein kuvattu.

Yhtiö huomauttaa, että kukin suostumus ja mahdollinen eturistiriidan hyväksyntä on ollut nimenomainen, koska asiakas on erikseen vielä "rastinut" ko. kohdan eikä suostumusta ole katsottu tulleen vain osana allekirjoituksella hyväksytyjä sopimusehtoja. Yhtiön mukaan menettely täyttää nimenomaisen suostumuksen tunnusmerkit ja on hyvin tavanomainen menettely monessa muussakin käyttötarkoituksessa. Siten eturistiriidan olemassaolosta on annettu asiakkaille riittävät tiedot pysyvällä tavalla osana asiakassopimuskokonaisuutta SipaL 7 luvun 10 §:n 2 momentin mukaisesti. Ostositoumuksen sanamuodoista käy selvästi ilmi se, että osakkeiden ostajana voi Yhtiön sijaan olla sen konserniyhtiö. Asiakkaalle on täten pitänyt tulla riittävä kuva ko. eturistiriitatilanteesta, kun muutoinkin on yleisesti tunnettua ja tiedossa, että konsernin emoyhtiön ja sen 100 %:sti omistaman tytäryhtiön edut (ja riskit) ovat asiallisesti aina lähes täysin yhtenevät tilanteesta riippumatta.

Yhtiön mukaan tulee huomioida myös se, että eturistiriitaa koskevat tiedot ja suostumus sisältyvät sopimuksen osaan, jossa on nimenomaan sovittu ko. transaktion erityisehdoista ja hyväksynnästä ja jossa asiakkaan on täytynyt antaa lisätietoja aiemmista sijoituksistaan ja joihin kohtiin asiakkaiden voidaan olettaa olleen perehtyneen tarkemmin, kuin esim. mahdollisiin sopimukseen soveltuviin yleisiin ehtoihin.

Eturistiriitaa on käsitelty myös Finanssivalvonnalle 21.4.2017 toimitetuissa Yhtiön sisäisissä ohjeissa, joissa todetaan muun muassa, että eturistiriita havaitessa asiakkaalle annetaan viipymättä riittävät tiedot eturistiriitatilanteen luonteesta tai syistä ennen liiketoimen suorittamista, ja asiakas harkitsee itsenäisesti, haluaako hän kerrotusta eturistiriitatilanteesta huolimatta, että liiketoimi suoritetaan.

Finanssivalvonnan kanta*Eturistiriitatilanteen arviointi*

Finanssivalvonta toteaa, että LRH:n osakkeiden kaupankäyntiin ja hinnoitteluun on liittynyt useita selkeitä eturistiriitatilanteita.

Yhtiön ja sen asiakkaiden välillä on ollut eturistiriitatilanne, kun Yhtiö on myynyt asiakkailleen emoyhtiönsä Privanet Group Oyj:n omistamia osakkeita. Myös Privanet-konsernin johdon merkittävä omistus Privanet Group Oyj:ssä ja Fort Victoria Oy:ssä on johtanut eturistiriitatilanteeseen suhteessa Yhtiön

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

asiakkaisiin. Lisäksi Yhtiö on suosinut Yhtiön ja LRH:n johdon määräysvalta-yhtiöitä ostaessaan niiltä LRH:n osakkeita emoyhtiönsä lukuun. Muilta asiakkailta osakkeita ei ole ostettu. Yhtiön henkilökunnan ja johdon määräysvalta-yhtiön kaupoissa on käytetty huomattavasti edullisempia hintoja verrattuna muiden asiakkaiden kauppoihin. Yhtiö on kohdellut edellä mainittuja tahoja eri tavoin kuin muita asiakkaitaan.

Myös Yhtiön asiakkaiden välillä on ollut eturistiriitatilanteita, kun Yhtiö on myynyt samana päivänä tai lyhyen ajan sisällä LRH:n osaketta huomattavasti poikkeaviin hintoihin suosimalla tiettyjä asiakkaitaan.

Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiö ei ole toteuttanut toimenpiteitä edellä mainittujen eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi tai ehkäisemiseksi.

Osakkeiden hintavaihtelut ja niiden markkinaehtoisuus

Finanssivalvonta katsoo, että LRH:n osakkeen myyntihinta ei ole määräytynyt markkinaehtoisesti. Kuten Yhtiö itsekin toteaa, ostajalla ei ole ollut saatavilla mitään tietoa hintojen markkinaehtoisuudesta eli tietoja osakkeiden kysynnästä ja tarjonnasta tai aikaisempien kauppojen hinnoista ja määräistä. Asiakkailta ei myöskään ole ollut mahdollisuutta arvioida myyntihinnan oikeellisuutta, koska osaketta koskeva markkinointimateriaali on ollut totuudenvastaista ja harhaanjohtavaa.

Yhtiön vastineessaan antamat tiedot LRH:n osakkeen hinnan pudotuksesta 11 eurosta 4 euroon syyskuussa 2016 eivät vastaa Yhtiön toimittamia osakekauppatietoja LRH:n johdon määräysvalta-yhtiön nimen tai kauppapäivän osalta. Hinnan määrittely ei ole ollut hinnan pudotuksen jälkeen johdonmukaista, vaan hinnat ovat vaihdelleet voimakkaasti 4 eurosta 11 euroon lyhyen ajan sisällä ja jopa päivän sisällä eri asiakkaiden välillä. Yhtiö ei ole esittänyt selvitystä LRH:n osakkeen hintavaihteluille.

Yhtiön väite, jonka mukaan LRH:n osakkeita on tarjottu hintaan 4,00 €/osake sellaisille asiakkaille, jotka ovat ennestään olleet LRH:n osakkeenomistajia, ei pidä osakekauppatietojen ja LRH:n osakasluetteloiden perusteella paikkaansa. Niistä 12 asiakkaasta, joille Yhtiö on syyskuussa 2016 myynyt osaketta hintaan 4,00 €/osake, viisi asiakasta ei ole LRH:n 31.12.2014 ja 31.12.2015 päivättyjen osakasluetteloiden tai Yhtiön toimittamien osakekauppatietojen perusteella aiemmin omistanut LRH:n osaketta.

Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiön selitys tavanomaista suuremman osakerän myynnistä alemmalla osakekohtaisella hinnalla, ei pidä paikkaansa, sillä osakekauppatietojen perusteella Yhtiö on myynyt samana päivänä 23 500 osaketta hintaan 8,52 €/osake ja 30 000 osaketta hintaan 10,20 €/osake.

LRH:n osakkeen hinnan määrittelystä ei ole ollut saatavilla dokumentaatiota. Yhtiön vastineesta ei ilmene, miten osakkeen myyntihintoihin on käytän-

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

nössä päädytty Yhtiön yleisen tason hinnoitteluperiaatteista. Toisin kuin Yhtiö väittää, LRH:n osakkeiden hinta ei ole määräytynyt tapauskohtaisesti myyjän ja ostajan yhdessä sopiessa hinnasta jokaisen transaktion osalta. Yhtiö on 18.9.2015 päivätyssä markkinointimateriaalissaan ilmoittanut osakkeen myyntihinnaksi 10,20 €/osake. Yhtiö on lisäksi valvontakäynnillä 24.1.2018 ilmoittanut Finanssivalvonnalle, että Yhtiön sijoituskomitea määrittää osakkeiden myyntihinnat, joita myyjien on noudatettava, eikä lähtökohteisesti hinnoista voida poiketa. Yhtiö ei kuitenkaan ole esittänyt selvitystä sijoituskomitean suorittamasta hinnan määrittelystä.

Finanssivalvonta toteaa, että osakkeen myyntihinta on määritelty puutteellisilla tiedoilla, sillä Lapis-konsernin ainoan liiketoimintaa harjoittavan yhtiön eli LR:n tilinpäätöksiä ei ole ollut saatavilla eikä konsernitaseista tilinpäätöstä ollut laadittu. Privanet-konserni on siitä huolimatta katsonut osakemyynnin alkaessa syyskuussa 2015 sopivan myyntihinnan olevan noin 15 700 -kertainen¹⁹ emoyhtiön noin vuosi aikaisemmin maksamaan ostohintaan nähden. LRH:n osakkeen myyntihinta ei ole heijastanut LRH:n todellista arvoa, eikä Privanet-konsernin tietoisuus markkinointimateriaalissa esitettyjen tietojen totuudenvastaisuudesta ja harhaanjohtavuudesta ole vaikuttanut LRH:n osakkeen myyntihintaan asiakkaille.

Eturistiriitatilanteiden hallinta

Yhtiö ei ole hinnoitellessaan ja käydessään kauppaa LRH:n osakkeella toteuttanut kohtuullisia toimenpiteitä selkeiden eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi markkinointimateriaalissa eikä sijoituspalvelun tarjoamisessa. Yhtiö ei ole millään tavalla pyrkinyt ehkäisemään eturistiriitatilanteita.

Yhtiön käsitys, jonka mukaan ostositoumuksessa esiin tuotu asiakkaan hyväksymä Privanet-ryhmän yhtiö kaupan vastapuolena ja liiketoimeen liittyvä mahdollisuus eturistiriidasta olisi riittävä eturistiriidoista annettu tieto, on väärä. Eturistiriita ei ole ollut ainoastaan mahdollinen vaan todellinen. Riittäviä tietoja eturistiriidan luonteesta tai syistä ei ole kerrottu ostositoumuksessa, markkinointimateriaalissa eikä missään muussakaan materiaalissa. Ottaen huomioon myös kohdassa 3.2.2.2 markkinointimateriaalissa eturistiriidoista esitetyt totuudenvastaisuudet ja harhaanjohtavat esitetyt tiedot, Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiön asiakkaille eturistiriitatilanteista antamia tietoja ei voida pitää riittävinä.

Toisin kuin Yhtiö katsoo, ostositoumuslomakkeella kuvattu eturistiriidan mahdollisuus ei osoita, että Yhtiö olisi tunnistanut kaupankäyntiin liittyvät eturistiriitatilanteet. Yhtiö ei ole millään tavalla pyrkinyt ehkäisemään eturistiriitatilanteita eikä se ole eturistiriitatilanteiden syntyessä kohdellut asiakkaita hyvän tavan mukaisesti, mitä osoittaa erot osakkeiden kauppahinnoissa. Yhtiö ei ollut pysyvällä tavalla antanut asiakkaille riittäviä tietoja eturistiriidan luonteesta tai sen syistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaiden lukuun. Yhtiö ei tältä osin ole noudattanut vastineessaan viittaamaansa sisäistä oh-

¹⁹ Osakkeiden ostohinta 0,00065 €/osake, myyntihinta 10,20 €/osake.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

jetta. Yhtiön olisi ensisijaisesti pitänyt toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi, ja vasta toissijaisesti antaa asiakkaalle riittävät tiedot eturistiriidan luonteesta ja syistä. Yhtiön eturistiriitojen hallinta LRH:n osakkeiden myynnissä on perustunut asiakkaalle annettavaan yleisluontoiseen kuvaukseen mahdollisesta eturistiriidasta, eikä lähtökohtana ole ollut eturistiriitojen tunnistaminen ja ehkäiseminen.

3.2.3.3 Tarjottu sijoituspalvelu

Finanssivalvonnan kuulemiskirjeessä esittämät havainnot

Yhtiö on tarjonnut SipaL 1 luvun 11 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaista toimeksiantojen toteuttamista myydessään LRH:n osaketta emoyhtiön lukuun. Kyse ei ole ollut Yhtiön omaan lukuun tehdyistä kaupoista. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan toimeksiannon toteuttamisessa syntyy osto- ja myyntitoimeksiantojen perusteella rahoitusvälinettä koskeva oikeustoimi eli kauppa.²⁰ Osto- ja myyntitoimeksiannot ovat Yhtiön toimesta toteutettu osakekaupoiksi.

Yhtiön vastine

Yhtiö toteaa muun muassa, että toteuttamista koskeva sitovan oikeustoimen syntymisen tunnusmerkki sinällään soveltuisi myös kaupankäyntiin omaan lukuun. Yhtiön mukaan olennaisempaa on arvioida asiaa siltä kannalta, mitä SipaL 1 luvun 11 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetaan kaupankäynnillä omaan lukuun. Yhtiö viittaa kumotun sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (922/2007) esitöihin, jossa käsitellään arvopaperikaupinnan määritelmää, omaan kaupankäyntiin liittyvää 1 luvun 1 §:n 2 momentin mukaista lain soveltamisalaa ja direktiivin 2004/39/EY 4 artiklan 1 kohdan 6 alakohdan määritelmää kaupankäynnistä omaan lukuun, jolla tarkoitetaan omaa pääomaa vastaan tapahtuvaa kaupankäyntiä, jonka tuloksena on yhtä tai useampaa rahoitusvälinettä koskevien kauppojen päättäminen.²¹ Yhtiön mukaan huomioden direktiivin mukainen määritelmä ja se, että kaupat on nimenomaan toteutettu Yhtiön emoyhtiön riskillä, on ollut kyse kaupankäynnistä omaan lukuun.

Finanssivalvonnan kanta

Finanssivalvonta toteaa, että asiassa ei ole kyse emoyhtiön toiminnan toimiluvanvaraisuuden arvioinnista, vaan siitä, mitä palvelua Yhtiö on tarjonnut asiakkailleen. Yhtiö on tarjonnut SipaL 1 luvun 11 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaista toimeksiantojen toteuttamista myydessään emoyhtiön omistamia LRH:n osakkeita emoyhtiön lukuun. Osto- ja myyntitoimeksiannot ovat Yhtiön toimesta toteutettu osakekaupoiksi Privanet Group Oyj:n ja Yhtiön asiakkaiden välillä. Kyse ei ole ollut Yhtiön omaan lukuun tehdyistä kaupoista. Emoyhtiön omistamien osakkeiden myyntiä eli kaupankäyntiä emoyhtiön lukuun emoyhtiön omalla riskillä ei voi rinnastaa Yhtiön omaan lukuun tapahtuvaan SipaL 1 luvun 11 § 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun kaupankäyntiin omaan lukuun.

²⁰ HE 43/2007 vp, s. 42.

²¹ HE 43/2007 vp, s. 43.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Yhtiön myydessä osakkeita emoyhtiönsä lukuun, Yhtiön näkökulmasta kyseessä on kahden asiakkaan (emoyhtiön ja sijoittaja-asiakkaan) SipaL 1 luvun 11 §:n 1 momentin 2 kohdan mukainen toimeksiantojen toteuttaminen. SipaL 1 luvun 11 §:n 1 momentin 3 kohdan mukainen kaupankäynti omaan lukuun ei ole lähtökohtaisesti asiakkaalle tarjottava sijoituspalvelu vaan sijoituspalveluyrityksen omaa toimintaa. Näin ollen vaikka kyseessä olisikin ollut Yhtiön omaan lukuun tapahtuvat kaupankäynti, olisi Yhtiön asiakkaalle tarjoama palvelu ollut silti toimeksiantojen toteuttamista. Kumotun arvopaperimarkkinalain (495/1989) muutosta koskevien esitöiden²² mukaan toimeksianto voidaan myös toteuttaa esimerkiksi siten, että sijoituspalveluyritys tulee itse asiakkaan kaupan vastapuoleksi, jolloin sijoituspalveluyritys tarvitsee lisäksi toimiluvan kaupankäyntiin omaan lukuun.

Finanssivalvonta toteaa, että Yhtiö on itsekin todennut Finanssivalvonnan selvityspyyntöön 7.3.2017 antamassaan vastauksessa toimineensa Privanet Group Oyj:n lukuun tehdyissä osakekaupoissa ainoastaan välittäjänä, eikä kyseessä ole ollut Yhtiön kaupankäynti omaan lukuun.

3.2.3.4 Parhaan toteutuksen periaatteen soveltaminen ja sopimusehtojen kohtuullisuus

Finanssivalvonnan kuulemiskirjeessä esittämät havainnot

Yhtiön 25.1.2016 hyväksytyjen toimeksiantojen toteuttamista koskevien periaatteiden mukaan Yhtiö voi poiketa niistä silloin, kun asiakas on antanut toimeksiannosta erityisen ohjeen tai jos Yhtiö käy kauppaa omaan lukuunsa ns. OTC-kauppana.

Yhtiön Finanssivalvonnan selvityspyyntöön antamasta 21.4.2017 päivätystä vastauksesta ilmenee, että asiakas on allekirjoittanut LRH:n osaketta ostessaan ostositoumuksen. Ostositoumuksen vakioehdon mukaan kyseessä on kaupankäynti Privanetin²³ omaan lukuun asiakkaan kanssa sovitulla hinnalla, eikä siten kyse ole asiakkaan toimeksiannon toteuttamisesta, ja että joka tapauksessa asiakirjan mukainen tahdonilmaisus on toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet sivuuttava erityinen ohje, mistä johtuen kauppoihin ei sovelleta toimeksiantojen toteuttamista koskevia periaatteita eivätkä nk. parasta toteutusta (best execution) koskevat periaatteet tule sovellettavaksi. Osakekauppatietojen mukaan Yhtiö ei ole tehnyt LRH:n osakkeella kauppooja omaan lukuunsa, vaan asiakaskaupoissa myyjänä on ollut osakkeet omistanut Privanet Group Oyj, jonka lukuun kaupat on tehty.

Yhtiön vastine

Yhtiö viittaa asiakkaan allekirjoittamaan ostositoumukseen, jossa on nimenomaisesti todettu, että kyse on asiakkaan tahdonilmaisusta, joka on toimeksiantojen toteuttamisperiaatteissa tarkoitettu ja mainitut periaatteet sivuuttava erityinen ohje. Toimeksiantojen toteuttamista koskevat periaatteet eivät näin ollen tule sovellettavaksi.

²² HE 43/2007 vp, s. 43.

²³ Ostositoumuksessa Privanetilla tarkoitetaan Yhtiötä, sen emoyhtiötä tai näiden konserni- ja lähipiiriyrityitä.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Yhtiö viittaa muun muassa edellä mainittuihin esitöihin²⁴ ja toteaa parhaan toteutuksen periaatteen soveltuvan niin toimeksiantojen toteuttamiseen kuin kaupankäyntiin omaan lukuun. Vaikka ostotoimeksianto virheellisesti viittaisikin ”kaupankäyntiin omaan lukuun” kaupankäynnin kuvauksessa on asiallisesti oikein mainittu, että myyjänä voi olla myös Privanet-yhtiö.

Yhtiön mukaan on erillinen asiaan liittyvä kysymys, voidaanko ostositoumuksen ehto katsoa SipaL 10 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuksi hyvän tavan vastaiseksi tai asiakkaan kannalta kohtuuttomaksi ehdoksi. Yhtiö myöntää, että sijoittajien ollessa ei-ammattimaisia tahoja, kohtuuttomuustulkinta voisi tulla kysymykseen. Käytännössä kohtuuttomuussäännöstä ei näytä Yhtiön mukaan sovellettaneen tilanteeseen, jossa olisi kysymys mainitunlaisesta ostositoumuksen ehdosta eikä sen mukaan olisi nykyään sovellettava. Ostositoumuksessa on annettu asiakkaan erityisiä ehtoja palvelulle siten, että ne on vielä annettu ensin selvittäen aiempi sijoituskokemus ja tämän jälkeen annettu yksilöidysti korkein mahdollinen ostohinta, aina tapauskohtaisesti. Tällöin ko. ehto liittyy myös kokonaisuuteen, jota ei ole sovittu missään Privanetin yleisissä ehdoissa, vaan erityiset ehdot ovat ensisijaisesti aina kunkin asiakkaan kanssa nimenomaisesti sovittuja ehtoja.

Yhtiö viittaa lisäksi vastaavaan kumotun arvopaperimarkkinalain (495/1989) säännökseen ja esitöihin²⁵ sekä arvopaperilautakunnan tapaukseen vuodelta 2002 koskien asiakkaan taloudellista vastuuta koskevaa sopimusehtoa ja toteaa, että vaikka viitattu tapaus on jo melko iäkäs eikä kyseessä ole saman sisältöisesti ehdosta, voi ko. tapauksen perusteluista ilmeneviä argumentteja ja periaatteita soveltaa nyt käsiteltävässä tilanteessa ostositoumuksen osalta.

Edellä mainituilla perusteilla Yhtiö katsoo, ettei mikään ostositoumuksen ehto ole ollut missään suhteessa hyvän tavan vastainen tai asiakkaan kannalta kohtuuton.

Finanssivalvonnan kanta

Finanssivalvonta toteaa, että toimeksiannon toteuttamista koskevat periaatteet ja sääntely ovat koskeneet LRH:n osakkeita koskevien toimeksiantojen toteuttamista. Yhtiö ei ole LRH:n osakkeita myydessään toteuttanut kohtuullisia toimenpiteitä parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi asiakkaille ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat. Toteutettaessa toimeksiantoa ei-ammattimaisten asiakkaiden lukuun, asiakkaiden kannalta paras mahdollinen tulos määräytyy kokonaisvastikkeen perusteella. Osakkeen hinta on keskeisin osa kokonaisvastiketta.²⁶

Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiö ei ole tunnistanut tarjoamiaan sijoituspalveluja ja niihin liittyviä velvoitteita, mitä osoittaa muun muassa asiakkaille

²⁴ HE 43/2007 vp, s. 95.

²⁵ HE 157/88 s. 38.

²⁶ Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 16/2013 Finanssipalveluiden tarjoamisessa noudatettavat menettelytavat, luku 6.6.1 määräykset 106–109 (voimassa 31.8.2018 saakka).

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

annettujen tietojen ristiriitaisuus. Vaikka Yhtiö ei näkemyksensä mukaan ole tarjonnut toimeksiantojen toteuttamista, se on kuitenkin katsonut ostositoumuksissa vakiona olevan asiakkaan erityiseksi ohjeeksi kutsumansa ehdon sulkevan pois parhaan mahdollisen tuloksen tavoittelemisen osakekaupoissa.

Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiön kaikissa kaupoissa käyttämän ostositoumuksen ehto on ollut vähintään kohtuuton erityisesti ei-ammattimaiselle asiakkaalle, jolla ei ole ollut mitään mahdollisuutta muun muassa markkinointimateriaalin totuudenvastaisuuden ja harhaanjohtavuuden sekä eturistiriitatilanteiden vuoksi arvioida hinnan oikeellisuutta. Toisin kuin Yhtiö toteaa, ehto ei ole ollut jokaisen asiakkaan kanssa erikseen nimenomaisesti sovittu ehto vaan osa ostositoumuksen vakioehtoja. Yhtiö itsekkin toteaa vastineessaan perustellessaan ostositoumuksen kohtaa mahdollisten eturistiriitojen hyväksymisestä, että *kukin suostumus ja mahdollinen eturistiriidan hyväksyntä on nimenomainen, koska ko. asiakas on erikseen vielä "rastinut" ko. kohdan eikä suostumusta ole katsottu tulleen vain osana allekirjoituksella hyväksytyjä sopimusehtoja*. Toisin kuin Yhtiön edellä kuvaama kohta, parhaan tuloksen tavoittelemisen osakekaupoissa pois sulkeva ehto ei ole kohta, johon asiakas nimenomaisesti antaisi hyväksyntänsä tai suostumuksensa, vaan suostumus on tullut osana allekirjoituksella hyväksytyjä ehtoja. Ehtoa ei täten voida pitää asiakkaan antamana ohjeena eikä missään tapauksessa sääntelyn tarkoitamina erityisenä ohjeena vaan kyseessä on kohtuuton sopimusehto. Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiö ei voi kohtuuttoman sopimusehdon perusteella välttää toimeksiannon toteuttamista koskevien periaatteiden ja sääntelyn noudattamiselta.

Yhtiön viittaamasta arvopaperilautakunnan ratkaisusta ilmeneviä periaatteita ei voida soveltaa nyt kyseessä olevan ostositoumuksen ehdon arviointiin, koska kyseessä olevat tapaukset poikkeavat merkittävästi toisistaan paitsi tilanteen niin myös sopimusehdon sisällön ja tarkoituksen osalta.

Toisin kuin Yhtiö väittää, ostositoumuslomakkeella asiakas ei käytännössä anna "yksilöidysti korkeinta mahdollista ostohintaa, aina tapauskohtaisesti", vaan kyseessä on lomakkeen mukaan ollut asiakkaan kanssa sovittu hinta, ei rajahinta. Yhtiön esittämä väite ostositoumuksessa esitettyjen asioiden järjestyksestä, ei vastaa Finanssivalvonnalle toimitetun ostositoumuslomakkeen sisältöä. Myöskään Yhtiön väite, jonka mukaan "ehto liittyy myös kokonaisuuteen, jota ei ole sovittu missään Yhtiön yleisissä ehdoissa, vaan erityiset ehdot ovat ensisijaisesti aina kunkin asiakkaan kanssa nimenomaisesti sovittuja ehtoja", ei pidä paikkaansa, koska osakkeen hinta ja muut ehdot ovat olleet kaikille asiakkaille pääsääntöisesti samat, ja asiakkaan on pitänyt hyväksyä ostositoumuksen vakioehto, jotta asiakas on ylipäättään voinut ostaa LRH:n osakkeita. Yhtiön väittämä tapauskohtainen hinnoittelu on ristiriidassa myös sen kanssa, että Yhtiö on 18.9.2015 päivätyssä markkinointimateriaalissa esittänyt osakkeen hinnaksi 10,20 €/osake. Väitteen ristiriitaisuutta osoittaa myös se, että Yhtiö on valvontakäynnillä 24.1.2018 kertonut

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Finanssivalvonnalle, että Yhtiön sijoituskomitea määrittää osakkeiden myyntihinnat, joita myyjien on noudatettava, eikä lähtökohtaisesti hinnoista voida poiketa.

Finanssivalvonta katsoo edellä mainituilla perusteilla, että Yhtiön tarjotessa sijoituspalveluna LRH:n osakkeita koskevien toimeksiantojen toteuttamista, sen olisi tullut sääntelyn ja toteuttamisperiaatteiden mukaisesti toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet, joilla saavutetaan asiakkaalle paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat. Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiön kaikissa kaupoissa käyttämän ostositoumuksen vakioehto on ollut vähintään kohtuuton ei-ammattimaiselle asiakkaalle

3.2.3.5 Yhteenveto

Yhtiö kiistää rikkoneensa tai muutoin toimineensa edellä SipaL 7 luvun 10 §:n 1 ja 2 momentin, 10 luvun 2 §:n 1 momentin, 3 §:n 2 momentin tai 6 §:n 1 momentin säännösten vastaisesti.

Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiö on edellä kohdassa 3.2.3 esitetyillä perusteilla ainakin ajanjaksolla 28.9.2015–30.12.2016 LRH:n osakkeita koskevan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä

- laiminlyönyt noudattaa SipaL 7 luvun 10 §:n 1 momenttia, kun Yhtiö ei ollut toteuttanut kohtuullisia toimenpiteitä selkeiden eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Yhtiö ei eturistiriitatilanteiden synnytyä ollut kohdellut asiakkaita hyvän tavan mukaisesti. Lisäksi Yhtiö on laiminlyönyt noudattaa SipaL 7 luvun 10 §:n 2 momenttia, kun se ei ollut pysyvällä tavalla antanut asiakkaille riittäviä tietoja eturistiriidan luonteesta tai sen syistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaiden lukuun;
- rikkonut SipaL 10 luvun 3 §:n 2 momenttia, kun se on käyttänyt sopimuksessa asiakkaan kannalta kohtuutonta ehtoa; ja
- laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 6 §:n 1 momenttia toimeksiantojen huolellisesta toteuttamisesta, kun se ei ollut toteuttanut kohtuullisia toimenpiteitä, joilla saavutetaan asiakkaalle paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat.

Finanssivalvonta toteaa lisäksi ottaen huomioon LRH:n osakkeen tarjoamiseen liittyvät eturistiriitatilanteet, osakkeiden hintavaihtelut ja ostositoumuksen sisältö, että Yhtiö ei kokonaisuutena arvioiden ole toiminut rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaiden edun mukaisesti. Täten Yhtiö on ainakin ajanjaksolla 28.9.2015–30.12.2016 LRH:n osakkeita koskevan sijoituspalvelun tarjoamisessa laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momenttia.

3.3 Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksien myynti

3.3.1 Tausta

Lapis Rakennus Oy on ainakin vuosina 2016–2017 rahoittanut toimintaansa velkakirjoilla, joissa velkojina on ollut luonnollisia henkilöitä. Velkakirjat eivät

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

ole olleet ehdoiltaan saman sisältöisiä eivätkä yleiseen liikkeeseen laskettuja. Velkakirjojen vakuutena on käytetty asunto-osakeyhtiöiden väliaikaistodistuksia.

Vahingonkorvauskanteet

Kuusi luonnollista henkilöä (jäljempänä velkasitoumusasiakkaat) on syksyllä 2018 nostanut Helsingin kärjäoikeudessa vahingonkorvauskanteet, joissa vastaajina ovat Yhtiö ja sen hallituksen jäsenet Roy Harju, Matti Heiskala ja Raimo Vainionpää. Haastehakemuksien liitteinä olevien sähköpostien mukaan Yhtiö on ainakin ajalla 6.4.2016–9.5.2017 tarjonnut kantajina olleille asiakkailleen LR:n velkakirjoihin (jäljempänä velkasitoumukset) liittyviä palveluita.

Yhtiö toteaa vastineessaan Finanssivalvonnan havaintojen perustuvan vahvasti kärjäoikeudelle toimitettujen haastehakemusten sisältöön. Yhtiö katsoo, että hallinnollista ratkaisua ei voida perustaa kantajien vireillä olevassa riita-asiassa oman kanteensa tueksi esittämiin yksipuolisiin väitteisiin. Yhtiön näkemyksen mukaan haastehakemukset liitteineen ovat olennaisilta osiltaan harhaanjohtavia sisältäen lukuisia virheitä esimerkiksi siitä, miltä osin kantajat ovat asioineet Lapis-yhtiöiden toimitusjohtajan kanssa eikä haastehakemusten tekstin perusteella voi tehdä mitään johtopäätöksiä tapahtumien todellisesta kulusta. Yhtiö toteaa haastehakemuksissa vedottujen seikkojen olevan oikeudenkäynnissä riitaisia. Yhtiö toimitti 3.4.2020 Finanssivalvonnalle kärjäoikeudelle 8.2.2019 antamansa vastineen haastehakemuksineistossa esitettyjen väitteiden arvioimiseksi.

Finanssivalvonta toteaa, että sen päätöksessä ei oteta kantaa vahingonkorvausvelvollisuuteen eikä käsitellä haastehakemuksissa esitettyjä vahingonkorvausvaatimuksia, väitteitä tai kantajien kuvauksia esimerkiksi tapahtumien kulusta. Finanssivalvonta on arvioinut haastehakemuksien liitteenä olevien Yhtiön edustajien Yhtiön asiakkaille lähettämien olevien sähköpostiviestien (jäljempänä täsmennetysti haastehakemuksien liitteenä olevat sähköpostit) perusteella mitä palvelua Yhtiö on tarjonnut asiakkailleen ja palveluun liittyvien SipaL:n velvoitteiden noudattamista. Yhtiö ei ole kiistänyt sähköpostien oikeellisuutta eikä niiden lähettämistä Yhtiön edustajien toimesta Yhtiön asiakkaille.

3.3.2 Yhtiön tarjoama palvelu LR:n velkasitoumuksien myynnissä

Sovellettavat säännökset²⁷

SipaL 1 luvun 11 §:n mukaan sijoituspalvelulla tarkoitetaan muun muassa 1) rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä (toimeksiantojen välittäminen); 5) yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle tiettyä rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi (sijoitusneuvonta).

SipaL 2 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyritys saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, sijoituspalvelun lisäksi tarjota 3 §:ssä säädettyjä oheispalveluita.

²⁷ Säännökset voimassa laiminlyöntien ja rikkomusten tapahtumahetkellä.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Sipal 2 luvun 3 a §:n (735/2016)²⁸ mukaan, jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa.

Finanssivalvonnan kuulemiskirjeessä esittämät havainnot

Finanssivalvonta on vuonna 2011 myöntänyt Yhtiölle toimiluvan muun muassa toimeksiantojen välittämiseen ja toteuttamiseen sekä sijoitusneuvontaan.

Yhtiö ja LR ovat 2.1.2016 allekirjoittaneet konsultointipalvelusopimuksen, jonka mukaan Yhtiö antaa LR:lle konsultointiapua, jonka tavoitteena on edesauttaa LR:n rahoituksen saamista. Sopimuksen mukaan tavoitteen saavuttamiseksi Yhtiö kartoittaa ja osoittaa LR:lle kiinnostuneita potentiaalisia rahoittajia. Sopimuksessa todetaan, että Yhtiön tarjotessa sopimuksen mukaista palvelua Yhtiö ei toimi sijoituspalveluntarjoajana. Sopimuksen mukaisena palkkioperusteena on Yhtiön antaman konsultoinnin ja myötävaikutuksen johdosta toteutunut LR:n ja sijoittajan välinen velkakirjasijoitus, jonka nimellisarvosta LR sitoutuu maksamaan Yhtiölle velkakirjasijoituksen lainaajasta riippuen 4 – 6 %. Yhtiö on laskujen perusteella vuonna 2016 myynyt velkasitoumuksia noin 33 miljoonan euron nimellisarvosta ja laskuttanut velkasitoumuksien myyntipalkkioina LR:lta lähes 775 000 euroa.²⁹

Yhtiö on Finanssivalvonnan selvityspyyntöön 2.2.2018 antamansa vastauksen yhteydessä esittänyt, että se ei ole toiminut myyjän roolissa, kun LR:n velkasitoumuksia on myyty asiakkaille ja että velkasitoumukset on tehty kahdenvälisinä sijoittajan ja LR:n välillä. Yhtiön emoyhtiön toimitusjohtaja on kertonut julkisuudessa,³⁰ että ”*Privanet on esitellyt sijoittajilleen, että tällaisia sijoitusmahdollisuuksia on olemassa, mutta sijoituksista ja niiden ehdoista on pitänyt sopia suoraan Lapiksen ja Kivimäen kanssa*”. Yhtiö on 24.1.2018 kertonut Finanssivalvonnalle edellä kuvatun toiminnan olevan ”vinkkailua”. Lisäksi Yhtiö on esittänyt, että jatkokeskustelut ja lopulliset sopimiset sijoituksista on käyty LR:n ja asiakkaan välillä.

Haastehakemuksien liitteiden mukaan LR:n velkasitoumukset poikkesivat toisistaan muun muassa laina-ajan pituuden (3 kuukautta – n. 2,5 vuotta), koron (8-10,5 %) ja vakuuksien (kolmen asunto-osakeyhtiön väliaikaistodistukset) osalta. Viiden velkasitoutumisasiakkaan³¹ haastehakemusten liitteinä

²⁸ Säännös tuli voimaan 1.9.2016 ja se vastaa pääosin kumotun Sipal 2 luvun 3 §:n 2 momenttia: ”*Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa.*” HE 46/2016 vp, s. 129, jonka mukaan kyse kansalliseen harkintaan eli muusta kuin MiFID I direktiiviin perustuvasta säännöksestä.

²⁹ LR Erityistarkastuskertomus kohta 5.7.2 ja liite 50.

³⁰ Kauppalehti 2.3.2018/5.3.2018.

³¹ Yhden velkasitoutumisasiakkaan haastehakemuksen liitteet eivät sisällä sähköpostikeskusteluja.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

olevista sähköpostiviesteistä ilmenee, että Yhtiön edustaja on välittänyt viestejä LR:n ja velkasitoumusasiakkaiden välillä, kertonut LR:n sijoitusvaihtoehdoista, tiedustellut velkasitoumuksen jatkamista, vastaanottanut ja toimittanut velkasitoumuskirjoitusten asiakkaalle, hankkinut asiakkaiden allekirjoitukset, toimittanut asiakkaalle tietoja, tietopakettia ja markkinointimateriaalia sijoituskohteesta. Haastehakemuksien liitteinä olevien sähköpostien mukaan ainakin kahdessa tapauksessa velkasitoumusasiakkaalle on tarjottu ostettavaksi myös Yhtiön myymiä rahoitusvälineitä ja ainakin viidessä tapauksessa Yhtiön edustaja on toiminut yhteyshenkilönä LR:n ja asiakkaan välillä ilman, että asiakkaan ja LR:n välillä on ainakaan sähköpostiviestien perusteella ollut suoraa keskusteluyhteyttä. Yhtiö on myös ainakin kahdessa tapauksessa välittänyt tietoja sijoituksesta Yhtiön nimissä. Haastehakemuksien liitteiden mukaan viisi velkasitoumusasiakasta on ajalla 6.4.2016 – 9.5.2017 sijoittaneet Yhtiön kautta LR:n velkasitoumuksiin yhteensä ainakin 1 955 000 euroa.

Yhden haastehakemuksen liitteinä olevista sähköpostiviesteistä ilmenee, että Yhtiön edustaja on käyttänyt muun muassa ilmaisia: *ratkaisut saattaisivat sopia, ehdotan seuraavaa, uusi ehdotukseni on, vaikea löytää parempaa vaihtoehtoa mitä nyt tarjoamme Sinulle, suosittelen varaamaan nämä kaikki ja suorittamaan maksut silloin kun saat rahat, ehdotuksemme on seuraava.*

Yhtiön vastine

Yhtiö toteaa, että velkasitoumusasiakkaat ovat sijoittaneet rahaa velkasitoumuksiin ajanjaksolla 4.7.2016 – 10.5.2017. Yhtiö on tehnyt viiden velkasitoumusasiakkaan kanssa kirjallisen asiakassopimuksen. Yhtiö kuvaa asiakassopimusten liitteenä olevista asiakastietolomakkeista ilmeneviä tietoja sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä, sijoitusvarallisuudesta ja taloudellisesta asemasta ja katsoo velkasitoumusasiakkaista neljän olevan kokeneita/ammattimaisia sijoittajia, muiden ollessa rakennusalan ammattimaisia.

Yhtiö viittaa muun muassa Finanssivalvonnan selvityspyyntöön 2.2.2018 antamaansa vastaukseen ja toteaa, ettei se ole myynyt tai tarjonnut velkasitoumuksia. Yhtiön mukaan velkasitoumukset on tehty kahdenvälisinä sijoittajan ja LR:n välillä. Yhtiön rooli on ollut saattaa yhteen LR ja potentiaalisia sijoittajia, jotka saattaisivat olla kiinnostuneita velkasitoumuksista. Yhtiö ei ole tehnyt tai päättänyt velkasitoumusta LR:n puolesta, sopinut mistään alustavista tai muista ehdoista velkasitoumuksiin liittyen eikä vastaanottanut mitään maksua ko. velkojilta. Yhtiö ei tuottanut mitään LR:sta koskevaa markkinointimateriaalia eikä osallistunut materiaalin laatimiseen, vaan LR on itse vastannut velkasitoumusten markkinoinnista. Yhtiö on ainoastaan välittänyt potentiaalisille velkojille LR:n antamia tietoja ja laatimaa materiaalia. Yhtiö kiistää esimerkiksi tutkineensa LR:n taloudellista tai muuta tilannetta.

Yhtiön mukaan velkojat ovat LR:lta ja Yhtiöltä saamansa tiedon jälkeen sopineet velkasitoumusten ehdot LR:n kanssa ja valinneet LR:n tuottamasta esitemateriaalista haluamansa asunto-osakkeet sijoituksensa vakuudeksi keskinäisellä vakuusjärjestelyllä. Velkojat ovat allekirjoittaneet velkasitoumukset LR:n kanssa ja maksaneet velkasitoumuksen mukaisen lainan

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

LR:lle. LR ja velkojat ovat monissa asioissa asioineet keskenään ilman, että Yhtiöllä olisi tietoa, mitä mainittujen osapuolten kesken on keskusteltu tai sovittu. Se, että LR:n yhteyshenkilön nimi on jäänyt pois tietystä sähköpostista ko. sähköpostin vastaanottajana, ei vielä osoita, ettei ko. tieto olisi jotain muuta kautta kulkenut myös asiakkaan ja LR:n välillä.

Yhtiön mukaan keskeinen kysymys on, soveltuuko Yhtiön edellä kuvattuun toimintaan SipaL ja jos soveltuu, niin miltä osin. Yhtiö toteaa, että koska velkasitoumukset eivät olleet rahoitusvälineitä, velkasitoumuksien osalta kyse ei ole ollut SipaL 1 luvun 11 §:n tarkoittamasta sijoituspalvelusta. Lisäksi Yhtiö viittaa toimilupaansa ja toteaa, että velkasitoumuksien osalta ei ole ollut kyse mistään Yhtiön toimiluvan mukaisesta oheispalvelusta.

Yhtiö katsoo, että se ei tarjoa rahoitusvälineitä koskevaa tai minkäänlaista muutakaan sijoitusneuvontaa, vaikka Yhtiön toimilupa sinänsä kattaisi myös sijoitusneuvonnan tarjoamisen rahoitusvälineisiin kohdistuen. Yhtiö ei ole siten antanut sijoitusneuvontaa velkasitoumuksen osalta eikä yhden sähköpostiviestin/-ketjun osalta voi koko ko. toimintaa arvioida. Lisäksi Yhtiö viittaa Finanssivalvonnan havaintoon toimeksiannon vastaanottamisesta ja välittämisestä muulla sijoituskohteella kuin rahoitusvälineellä ja toteaa tältä osin kyse olevan edelleenkin muista kuin SipaL:n tarkoittamista rahoitusvälineistä, tavallisista yksittäisistä velkakirjoista.

Yhtiö toteaa, että Finanssivalvonta ei ole huomionnut, että SipaL:a on vasta syyskuusta 2016 alkaen sovellettu myös muihin sijoituskohteisiin kuin rahoitusvälineisiin liittyviin palveluihin. Yhtiön mukaan 1.9.2016 voimaantulleeseen sijoituspalvelulain muutosta (735/2016) koskevissa esitöissä³² todetaan, että vasta ko. lainmuutoksen myötä muut kuin rahoitusvälineet eli arvopaperit (esim. velkakirjat) tulevat lain soveltamisalan piiriin. Siten Yhtiön toiminta ko. velkasitoumuksiin liittyen ei ainakaan ennen 1.9.2016 ole voinut olla SipaL:n mukaista sijoituspalvelun tarjoamista. Yhtiö toteaa myös Finanssivalvonnan Sijoitus-Invest 2015 -tapahtumassa joukkorahoituksen riskejä sijoittajalle käsittelevässä esityksessään 11.11.2015 todenneen, ettei SipaL ole sovellettu muiden kuin arvopapereiden (eli rahoitusvälineiden) välittämiseen eikä tällainen toiminta muutoinkaan ole edellyttänyt toimilupaa. Yhtiö on liittännyt vastineeseensa myös yhden esityksen toimiluvanvaraisuutta koskevista kalvoista ja korostanut siitä kohdan "muun velkakirjan välittäminen toistaiseksi sääntelemätöntä".

Yhtiö pitää Finanssivalvonnan esittämää kieltoa siitä, ettei Yhtiöllä olisi SipaL 2 luvun 3 §:n mukaan ollut oikeutta harjoittaa muuta liiketoimintaa kuin sijoitus- tai oheispalveluja perusteettomana eikä katso, että sen perusteella voidaan arvioida SipaL soveltamista velkasitoumuksiin. SipaL 2 luvun 3 § ei sisällä kieltoa harjoittaa muuta liiketoimintaa. SipaL:ssa tai muissa säädöksissä ei missään suoranaisesti kielletä sijoituspalveluyritystä harjoittamasta velkasitoumuksiin liittyvää tai vastaavaa liiketoimintaa. Toimilupahakemusta tehtäessä Yhtiö ei ole vielä harjoittanut velkasitoumuksiin tai sen kaltaisiin

³² HE 46/2016 vp, s. 129.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

vastaaviin sijoituskohteisiin liittyvää toimintaa eikä hakemusta laadittaessa ole ollut suunnitelmia ko. toiminnan harjoittamisesta.

Edellä esitetyn mukaisesti, Yhtiö katsoo ensisijaisesti, ettei SipaL eivätkä edellä mainitut lainkohdat milteään osin sovellu Yhtiön toimiin velkasitoumuksiin liittyen. Yhtiön mukaan SipaL:n soveltaminen missään määrin ei myöskään ole mahdollista ennen 1.9.2016 voimaantullutta SipaL:a. Yhtiö toteaa, että jos vastoin sen käsitystä SipaL soveltuisi velkasitoumuksiin, Yhtiön toiminnassa olisi kyse SipaL (734/2016) 2 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevan palvelun tarjoamisesta, johon sovelletaan oheispalvelua koskevia SipaL:n säännöksiä. Yhtiön vastineen mukaan kyse on ollut lainsäädännön kannalta teknisestä muutoksesta.

Yhtiö katsoo, että Finanssivalvonnan esittämistä säännöksistä tulisivat noudatettavaksi vain SipaL 10 luvun 2 §:n 1-2 ja 4 momentit sekä 5 §:n 2 momentti. Yhtiön mukaan SipaL 7 luvun 10 §:n 1-2 momenttien ei voida katsoa soveltuvan velkasitoumuksiin, koska niissä ei ole viittausta oheispalveluihin.

Finanssivalvonnan kanta

Velkasitoumukset ovat olleet yksilöllisiä velkakirjoja, joita ei ole saatettu yleiseen liikkeeseen useiden saman sisältöisten arvopaperien kanssa. Finanssivalvonta toteaa, että velkasitoumukset eivät ole olleet AML 2 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja arvopapereita eikä SipaL 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä.

Yhtiö luokittelee vastineeseensa liittämän asiakassopimuksen ja tiedotteen mukaan asiakkaansa ei-ammattimaisiksi, ellei asiakkaalle toisin erikseen ilmoiteta. Yhtiö ei ole esittänyt selvitystä, että se olisi luokitellut velkasitoumusasiakkaat ammattimaisiksi asiakkaiksi. AML 3 luvun 5 §:n mukaan kokeineella sijoittajalla tarkoitetaan SipaL 1 luvun 18 §:n mukaista ammattimaista asiakasta. Finanssivalvonta katsoo velkasitoumusasiakkaiden olleen SipaL 1 luvun 18 §:n 3 momentin tarkoittamia ei-ammattimaisia asiakkaita.

Finanssivalvonta katsoo, että sillä seikalla, mitä palveluja Yhtiö on tarjonnut tai suunnitellut tarjoavansa toimilupahakemuksen yhteydessä, ei ole merkitystä arvioitaessa soveltuuko SipaL velkasitoumuksiin ja niitä koskeviin Yhtiön tarjoamiin palveluihin.

Finanssivalvonta toteaa, että SipaL 2 luvun 3 § määrittää, mitä palvelua sijoituspalveluyritys saa toimilupansa mukaisen rahoitusvälineitä koskevan sijoituspalvelun lisäksi tarjota. Lisäksi SipaL 2 luvun 3 a § antaa sijoituspalveluyritykselle oikeuden tarjota siinä mainittuja sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyviä palveluja myös muilla sijoituskohteilla kuin rahoitusvälineillä. Tämä oikeus seuraa suoraan SipaL 2 luvun 3 a §:stä ilman erillistä toimilupapäätöstä.

Koska Yhtiön toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineitä koskevaa toimeksiantojen välittämistä ja sijoitusneuvontaa, se saa SipaL 2 luvun 3 a

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

§:n nojalla tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä eli velkasitoumusta koskevaa palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitusneuvontaa. Vastaavan sisältöinen säännös SipaL 2 luvun 3 §:n 2 momentissa on ollut voimassa jo 1.11.2007 alkaen eli toisin kuin Yhtiö väittää koko sen ajan kun Yhtiö on tarjonnut velkasitoumuksia koskevaa palvelua.³³ Yhtiö on vastineessaan virheellisesti vedonnut SipaL 2 luvun 3 a §:n osalta SipaL 10 luvun 5 §:n muutosta koskeviin esitöihin.³⁴

Finanssivalvonta toteaa, että haastehakemuksien liitteinä olevista sähköposteista ilmenee, että Yhtiöllä on 6.4.2016–9.5.2017 lähetettyjen sähköpostikeskusteluiden mukaan ollut aktiivinen rooli velkasitoumusten markkinoinnissa ja myynnissä asiakkaille. Yhtiön vastineen mukaisesti velkasitoumukset on allekirjoitettu 4.7.2016–10.5.2017.

Arvioitaessa sitä, mitä palvelua Yhtiö tarjonnut asiakkaille, ratkaisevaa on Yhtiön tosiasiallinen toiminta. Yhtiön tarjoaman palvelun arviontiin ei vaikuta se, mistä asioista velkasitoumusasiakkaat ovat olleet suoraan yhteydessä LR:n kanssa. Yhtiö ei voi LR:n kanssa tekemänsä sopimuksen perusteella välttyä velvoitteilta, joita palvelun tarjoamisessa on noudatettava. Yhtiön tarjotessa asiakkailleen LR:n velkasitoumuksia koskevaa palvelua kyse on ollut ainakin toimeksiannon vastaanottamisesta ja välittämisestä muulla sijoituskohteella kuin rahoitusvälineellä. On lisäksi huomattava, että vaikka Yhtiön rooli olisi ollut ainoastaan sijoitusmahdollisuuksien esittely asiakkaalle, kuten se on itse toimintaa kuvannut, mutta mikä ei haastehakemusten liitteinä olevien sähköpostien perusteella pidä paikkaansa, voitaisiin jo pelkästään tämä toiminta katsoa toimeksiantojen välittämiseksi. Finanssivalvonta toteaa, että toimeksiantojen välittämistä muulla kuin rahoitusvälineellä on myös kahden tai useamman sijoittajan saattaminen yhteen niin, että näiden välillä on mahdollista toteuttaa liiketoimi.³⁵ Merkitystä ei ole sillä, kuka sijoituskohdetta koskevan markkinointimateriaalin on laatinut tai osallistuuko Yhtiö kaupan toteutukseen eikä sillä, vastaanottaako tai välittääkö Yhtiö liiketoimeen liittyviä maksuja.

Haastehakemuksien liitteenä olevista sähköposteista ilmenee, että Yhtiö on tarjonnut velkasitoumuksia koskevan toimeksiantojen välityksen lisäksi sijoitusneuvontaa suosittelemalla yhdelle asiakkaalle LR:n velkasitoumukseen sijoittamista. Yhtiön asiakkailleen tarjoama palvelu ei siis ole rajoittunut pelkästään Yhtiön LR:n kanssa tekemässä sopimuksessa tarkoitettuun asiakkaiden kartoittamiseen ja osoittamiseen LR:lle. Finanssivalvonta katsoo, että haastehakemuksien liitteenä olevista sähköposteista ilmenee Yhtiön tarjon-

³³ HE 46/2016 vp, s. 128–129 todetaan, että voimassa olevan 3 §:n 2 momentti kumotaan ja säännös korvataan uudella 3 a §:llä, millä on tarkoitus selkeyttää eroa MIFID I:een perustuvien ja kansalliseen harkintaan kuuluvien säännösten välillä. Kyse on täsmäntävästä muutoksesta.

³⁴ Yhtiön viittaus HE 46/2016 vp, s. 129 on virheellinen. Yhtiön viittanee 10 luvun 5 §:n perusteluihin s. 130.

³⁵ HE 43/2007 vp, s. 42 ja HE 46/2016 vp, s. 129, joissa viitataan rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin (2004/39/EY) johdantokappaleeseen 20, jonka mukaan direktiiviä sovellettaessa toimeksiantojen vastaanottamiseen ja välittämiseen olisi kuuluttava myös kahden tai useamman sijoittajan saattaminen yhteen niin, että näiden välillä on mahdollista toteuttaa liiketoimi.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

neen sijoitusneuvontaa asiakkailleen LRH:n osakkeiden ja LR:n velkasitoumuksien myynnin yhteydessä. Ottaen huomioon ajantasaisen materiaalin puuttumisen suositelluista sijoituskohteista ei ole uskottavaa, että ei-ammattimainen asiakas olisi oma-aloitteisesti ja itsenäisesti halunnut sijoittaa tai valita sijoituskohteeksi listaamattoman yhtiön osakkeen tai velkasitoumuksen ilman Yhtiön myötävaikutusta. Yhtiö ei ole lainkaan tunnistanut tarjonneensa sijoitusneuvontaa, mikä on voinut johtaa siihen, ettei Yhtiö ole noudattanut sijoitusneuvontaan liittyviä velvoitteita.

Finanssivalvonta katsoo, että haastehakemuksien liitteenä olevien sähköpostien osoittamissa tilanteissa, joissa Yhtiö on tarjonnut velkasitoumuksia yhdessä rahoitusvälineitä koskevien suosituksien kanssa, aloitteiden velkasitoumuksiin sijoittamiseen tultua toimiluvallisen sijoituspalveluyhtiön edustajalta ja sijoitukseen liittyneen yhteyshenkilön ollessa Yhtiön edustaja, asiakkaat ovat mieltäneet kyseessä olleen Yhtiön tarjoaman palvelun. Tätä tukee myös se, että Yhtiön velkasitoumusasiakkaiden kanssa tekemä asiakassopimus koski sijoitus- ja oheispalvelun tarjoamista ja asiakastietolomakkeet oli allekirjoitettu asiakkaan toimesta pääsääntöisesti ennen velkasitoumuksien allekirjoittamista.

Yhtiön johtopäätös siitä, että sijoituspalveluyritys voisi tarjota itsessään sääntelemätöntä velkasitoumusten välitystä ilman SipaL:n mukaisia velvoitteita, on väärä. SipaL:n esitöiden mukaan muilla sijoituskohteilla kuin rahoitusvälineillä tarjottavaan palveluun sovelletaan menettelytapojen osalta oheispalveluja koskevia SipaL:n säännöksiä.³⁶ Toisin kuin Yhtiö vastineessaan esittää, ko. palvelua tarjotessa tulee sovellettaviksi myös SipaL:n 7 luvun toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset, koska ne soveltuvat sijoituspalveluyrityksen toimintaan kokonaisuudessaan.

Edelleen Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiön toiminta LR:n velkasitoumusten myynnissä on ollut laajamittaista ja järjestelmällistä. Toiminta on ollut Yhtiön kannalta olennainen osa sen liikevaihtoa ja tulosta, mutta siitä huolimatta Yhtiö on katsonut, että kyse on ollut muusta kuin SipaL:ssa tarkoitetusta palvelusta. Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiö on 6.4.2016 – 9.5.2017 tarjonnut asiakkailleen muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimeksiantojen välittämistä ja sijoitusneuvontaa, joihin sovelletaan oheispalveluja koskevia menettelytapasäännöksiä.

3.3.3 LR:n velkasitoumuksista asiakkaille annetut tiedot

3.3.3.1 Sovellettavat säännökset³⁷

SipaL 7 luku 10 § 1 ja 2 momentti

SipaL 10 luku 2 § 1 momentti

³⁶ HE 46/2016 vp, s. 129 Kansallinen ratkaisu on kuitenkin, muun muassa asianmukaisten menettelytapojen noudattamisen varmistamiseksi, ulottaa oheispalveluja koskeva sääntely myös muihin sijoituskohteisiin.

³⁷ Säännökset voimassa laiminlyöntien ja rikkomusten tapahtumahetkellä.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

SipaL 10 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä sijoituspalveluyritys ei saa ottaa vastaan palkkiota kolmannelta osapuolelta tai tämän edustajalta, paitsi jos: 1) palkkion luonteesta ja määrästä tai määräytymisperusteesta on annettu asiakkaalle kattavat ja selkeät tiedot ennen sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamista; ja 2) palkkion tarkoituksena on parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja sen maksaminen ei ole asiakkaan edun vastaista.

SipaL 10 luku 2 § 4 momentti

SipaL 10 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelun tai oheispalvelun antamista riittävät tiedot muun muassa 1) sijoituspalveluyrityksestä ja sen tarjoamasta palvelusta; 2) palvelun kohteena olevien rahoitusvälinelajien ja muiden sijoituskohteiden luonteesta ja niihin liittyvistä riskeistä (735/2016).³⁸ Pykälän 4 momentin mukaan 2 momentissa tarkoitettut tiedot on annettava asiakkaalle 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulla pysyvällä tavalla.

3.3.3.2 Velkasitoumuksista ja niitä koskevasta palvelusta annetut tiedot

Finanssivalvonnan kuulemiskirjeessä esittämät havainnot

Haastehakemuksien liitteenä olevien sähköpostien mukaan Yhtiön markkinoidessa ja myydessä velkasitoumuksia asiakkaat eivät pääsääntöisesti ole saaneet varsinaista markkinointimateriaalia, vaan tiedot on annettu enimmäkseen sähköpostitse, mutta myös puhelimitse ja tapaamisissa Yhtiön edustajien kanssa. Haastehakemuksien liitteenä olevien sähköpostien mukaan Yhtiö on toimittanut ainakin yhdelle asiakkaalle joulukuussa 2016 päivämättömän LR:sta kertovan englanninkielisen markkinointimateriaalin. Materiaalista ei ilmene sen laatija. Materiaalissa todetaan "*Lapis Rakennus has 180 shareholders*" ja sijoituksesta Lapis-konserniin "*a great opportunity for investors to get involved in real estate investing with minimal risk*". Sijoituksesta kerrotaan materiaalissa myös seuraavaa "*Investors mean everything to us, they will receive the annual return even if the new site is to be delayed by the agreed. For that reason Lapis means good returns with low risk.*" LRH omisti joulukuussa 2016 kokonaan LR:n.

Finanssivalvonta on pyytänyt Yhtiöltä kaiken aineiston, mitä asiakkaalle on annettu LR:n osalta. Yhtiö on toimittanut 21.4.2017 Finanssivalvonnalle LR:n velkasitoumuksia koskevana avaintietoina 9.12.2016 päivätyn "*Lapis Rakennus Oy – tietoja yhtiöstä ja sijoitussopimuksista*" -otsikoidun markkinointimateriaalin, jonka laatijaksi on merkitty LR. Materiaalissa on kuvattu muun muassa sijoitukseen liittyviä riskejä ja LR:n taloudellista tilannetta. Markkinointimateriaalissa todetaan muun muassa, että LR:n taloudellinen tilanne on heikko ja että sijoitettu pääoma voidaan menettää kokonaan. Markkinointimateriaalissa käsitellään myös vuosien 2014 ja 2015 taloudellisia lukuja

³⁸ Kyse täsmentävästä muutoksesta, joka tuli voimaan 1.9.2016. HE 46/2016 vp, s. 130 Muutos merkitsee, että myös muut sijoituskohteet, kuten lain tai sopimusmääräyksen perusteella siirtokelvottomat ja siten arvopaperimarkkinalain soveltamisalaan kuulumattomat arvopaperit, sisällytetään säännöksen soveltamisalaan.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

vaikka molempia vuosia koskevat tilintarkastuskertomukset on annettu vasta vuonna 2017.

Finanssivalvonnan tiedossa ei ole, kuinka laajasti edellä mainittuja markkinointimateriaaleja on jaettu. Haastehakemuksien liitteenä olevista sähköposteista ei ilmene, että markkinointimateriaalia olisi annettu kaikille asiakkaille tai että niistä ilmeneviä seikkoja olisi kerrottu asiakkaille. Valtaosa kaikista ja haastehakemusaineiston mukaisista velkasitoumussijoituksista on kuitenkin tehty jo ennen joulukuuta 2016. Finanssivalvonnan tiedossa ei ole, että asiakkaille olisi annettu LR:sta tai velkasitoumuksista jotakin muuta kirjallista materiaalia. Sijoittajien saamat tiedot sijoitusten luonteesta ovat perustuneet Yhtiön lähettämiin sähköposteihin sekä velkasitoumuksissa ja väliaikaistodistuksissa määriteltyyn. Haastehakemusten perusteella velkasitoumukset ovat sisältäneet ainoastaan velan ehdot ja tiedot pantista.

Haastehakemuksien liitteenä olevien sähköpostien mukaan Yhtiön edustajat ovat esittäneet asiakkaille LR:n velkasitoumusten myynnin yhteydessä muun muassa seuraavaa:

- *"Olen kuullut että joku sijoittajataho on kiinnostunut ostamaan As Oy Dianapuisto kiinteistön kokonaisuudessaan, neuvotteluja kuulemma käydään koko ajan"*
- *"Mikäli jotain sijoitusalaista olen tajunnut ja kilpailijoita seurannut, niin on vaikea löytää parempaa vaihtoehtoa mitä nyt tarjoamme Sinulle"*
- *"Ohessa tämän hetken omistajaluettelo, josta näet esim. Bernereiden omistuksen henkilöinä sekä yhtiönsä kautta yht. 10,2 %. Ei he konkurssikypsään yhtiöön muiden ohella sijoittaisi"*
- *"ennen kaikkea sinulle ehdottomasti paras tuotto mitä voit saada tähän markkinatilanteeseen mistään"*

Lisäksi haastehakemuksien liitteenä olevista sähköposteista ilmenee, että Yhtiön edustaja on kuvannut tuotetta äärimmäisen helpoksi ja verrannut sitä asuntosijoittamiseen. Lisäksi Yhtiön edustaja on todennut sijoituksen sisältävän LR:n maksuvaikeuksia turvaavan vakuuden, jossa on "ylikerron" sijoitettuun summaan nähden. Haastehakemuksien liitteenä olevista sähköposteista ilmenee myös, että Yhtiön edustaja on marraskuussa 2015 välittänyt asiakkaalle LR:n laatiman sähköpostin, jossa todetaan arvion vuoden 2015 liikevaihdosta olevan 32 miljoonaa euroa ja liikevoitosta 6 miljoonaa euroa. Syyskuussa 2015 laaditun LRH:n osakkeen markkinointimateriaalin mukaan liikevaihtoennusteeksi on esitetty 25 miljoonaa euroa ja liikevoittoennusteeksi 5 miljoonaa euroa. Haastehakemuksen liitteenä olevassa sähköpostista ilmenee, että asiakkaan ihmeteltyä LR:n huonoa luokitusta Suomen Asiakastiedon palvelussa, Yhtiön edustaja on lokakuussa 2016 kertonut katsoensa LR:n viimeisintä tasetta ja siellä olevan omistusta lähes 9 miljoonan euron edestä ja että vuoden 2015 tilinpäätös ja välitinpäätös vuodelta 2016 vahvistettaisiin lokakuun lopussa. Haastehakemuksien liitteenä olevien sähköpostien mukaan Yhtiö ei tässä yhteydessä ollut kertonut LR:n toiminnan tilikauden 2015 tappiollisuutta tai muita taloudellista tilannetta koskevia tietoja. Yhtiön edustajan mukaan tässä vaiheessa vuotta voittoa oli kertynyt

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

6 – 8 miljoonaa euroa ennen rahoituskuluja. LR:n tilikausien 2014 ja 2015 tilinpäätökset on allekirjoitettu marraskuussa 2016 ja tilintarkastuskertomukset annettu alkuvuonna 2017. LR:n tilikauden 2015 vahvistetun tilinpäätöksen mukaan liikevaihto on ollut alle 22 miljoonaa euroa ja tilikauden tappio n. 4,6 miljoonaa euroa.

LR:n edustaja on laatinut asiakkaalle räätälöidyn ehdotuksen LR:n ja LRH:n eri sijoitusinstrumenteista, jonka Yhtiön edustaja on välittänyt asiakkaalle. LR:n ehdotuksessa todetaan yhdistelmän ”tasaavan riskejä ja tuovan parhaan tuoton”. LRH:lla ei ole ollut omaa liikevaihtoa tuottavaa toimintaa ja sen tärkein omistus on ollut LR.

Yhtiön vastine

Yhtiö katsoo, ettei se ole rikkonut tai muutoin toiminut SipaL 10 luvun 2 §:n 1 ja 4 momentin tai 5 §:n 2 momentin vastaisesti.

Yhtiö katsoo Finanssivalvonnan viitanneen haastehakemusaineistossa esitettyihin Yhtiön edustajien väitettyihin lausumiin. Yhtiö pitää selvänä, ettei kantajien intressissä ole ollut liittää haastehakemuksiinsa materiaalia, joka osoittaisi, että heitä on informoitu LR:n heikosta taloudellisesta tilanteesta.

Yhtiön mukaan LRH:n osakkeita koskevaan toimintaansa verrattuna, sillä on ollut aivan erilainen rooli velkasitoumuksiin liittyen, koska vastuu kaikesta toimitetusta materiaalista on ollut LR:lla.

Yhtiö toteaa kertoneensa velkasitoumusten olleen vakuudellisia, mitä ne myös olivat. Yhtiön mukaan LR antoi vakuudeksi osakkeita (väliaikaistodistuksia tai osakekirjoja) omistamistaan asunto-osakeyhtiöistä. Velkojilla oli velkasitoumusten tekohetkellä tieto siitä, että huoneistojen, joiden hallintaan osakkeet oikeuttivat, rakentamista ei ollut vielä aloitettu. Yhtiö kiistää antaneensa lupauksia velkasitoumuksen turvallisuudesta sijoituskohteena tai pääoman menettämisen riskittömyydestä. Velkasitoumusten tuotto oli korkea, noin 10 % vuodessa ja niihin sijoittamiseen liittyy väistämättä velallisen maksukyvyttömyyttä koskeva riski menettää sijoitettu pääoma. Asiassa tulee Yhtiön mukaan huomioida myös ko. sijoittajien ammattimaisuus ja kokemus.

Yhtiön mukaan kolme velkasitoumusasiakasta oli ennen velkasitoumuksien allekirjoittamista saanut Yhtiön edustajien heille sähköpostitse välittämien LR:n toimitusjohtajan viestien ja 14.3.2016 katsauksen perusteella tiedon LR:n tilinpäätöksien viivästymisestä ja veroepäselvyyksistä.

Yhtiö toteaa, että yhtä lukuun ottamatta velkasitoumusasiakkaiden kanssa on allekirjoitettu asiakassopimus, joka on sisältänyt myös SipaL 10 luvun 5 §:n 2 momentissa edellytetyt ennakkotiedot, jotka on siten annettu asiakkaalle lainkohdan edellyttämällä tavalla pysyvällä tavalla. Asiakkaalla, jonka kanssa asiakassopimusta ei ollut tehty, on kuitenkin ollut erityinen muuhun keskinäiseen liiketoimintaan liittyvä suhde LR:n kanssa. Lisäksi tämän asiakkaan velkasitoumukset on allekirjoitettu jo ennen 1.9.2016, eikä SipaL:n tulisi katsoa miltään osin soveltuneen näihin velkasitoumuksiin.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Yhtiö toteaa, ettei se myöskään ole antanut velkasitoumukseen liittyen totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja. Yhtiön mukaan se ei ole markkinoinut velkasitoumuksia SipaL:ssa tarkoitetulla tavalla. Kaikkien tietojen (markkinointimateriaali, toimitusjohtajan katsaukset) osalta se on ollut vain ko. tietojen välittäjänä eikä edes osallistunut ko. tietoja sisältävien asiakirjojen laadintaan.

Yhtiön mukaan kaikki kuusi velkasitoumusasiakasta ovat saaneet tiedon LR:n yllättävistä taloudellisista ongelmista samaan aikaan kuin Yhtiökin LR:n toimitusjohtajan viestin perusteella 30.6.2017. LR:n johto on lisäksi asioinut suoraan sijoittajien kanssa, eikä Yhtiöllä ole tietoa siitä, minkälaista materiaalia LR mahdollisesti on sijoittajille toimittanut.

Finanssivalvonnan kanta

Finanssivalvonta katsoo haastehakemuksien liitteenä olevien sähköpostien ja Yhtiön vastineessaan viittaamien ennakkotietojen perusteella, että Yhtiö ei ole antanut ei-ammattimaisille velkasitoumusasiakkailleen ennen palvelun tarjoamista pysyväällä tavalla riittäviä tietoja LR:n velkasitoumuksiin liittyvästä palvelusta, palvelun kohteena olevien velkasitoumuksien ja niiden vakuusjärjestelyiden luonteesta ja niihin liittyvistä riskeistä SipaL 10 luvun 5 §:n edellyttämällä tavalla.

Finanssivalvonta toteaa, että Yhtiön viittaamissa ennakkotiedoissa annetaan tietoja rahoitusvälineistä ja niiden riskeistä, mutta vastaavia tietoja ei anneta muista sijoituskohteista kuten esimerkiksi velkasitoumuksista. Ennakkotiedoissa ei anneta mitään tietoja Yhtiön velkasitoumuksiin liittyvästä palvelusta. Yhtiö ei ole esittänyt muuta selvitystä tiedonantovelvollisuutensa noudattamisesta. Yhtiön olisi pitänyt antaa SipaL:n edellyttämät tiedot myös sellaiselle asiakkaalle, jolla on ollut muuta liiketoimintaa palvelun kohteena olleen sijoituskohteen liikkeeseenlaskijan kanssa.

Finanssivalvonta toteaa, että vaikka SipaL 10 luvun 5 §:n 2 momentin 2 kohdan muita sijoituskohteita kuin rahoitusvälineitä koskeva tiedonantovelvollisuutta täsmentävä säännös tuli voimaan vasta 1.9.2016, Yhtiöllä on jo ennen sitä ollut velvollisuus toimia myös velkasitoumuksien osalta SipaL 10 luvun 2 §:n yleisten periaatteiden mukaisesti niitä koskevien palveluiden tarjoamisessa rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti.

Finanssivalvonta on edellä kohdassa 3.2.2.3 todennut, että markkinoinnilla tarkoitetaan kaikkea finanssipalveluiden ja -tuotteiden myynnin edistämiseen tähtäävää toimintaa. Haastehakemuksien liitteenä olevista sähköposteista ilmenee selkeästi, että Yhtiö on 6.4.2016 – 9.5.2017 markkinoinut velkasitoumuksia koskevia palveluitaan ja siinä yhteydessä antanut palvelun kohteena olleista velkasitoumuksista totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia tietoja ei-ammattimaisille asiakkailleen.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Yhtiö on edellä kohdassa 3.2.2.2 esitetyllä tavalla jo aloittaessaan velkasitoumuksien markkinoinnin ja palvelun tarjoamisen huhtikuussa 2016 ollut tietoinen LR:n keskeisistä riskeistä, tilikausien 2014–2015 tilinpäätöksiä viivästyttämisestä ja niiden syistä sekä tilikauden 2014 tappiollisuudesta. Lisäksi viimeistään syksyllä 2016 Yhtiölle on syntynyt perusteltu syy epäillä LR:n taloudellista tilannetta, kun LR ei ollut pystynyt maksamaan Yhtiölle erääntyneitä palkkiotaan velkasitoumuksien myynnistä. Yhtiön esittämän selvityksen mukaan se on välittänyt ainoastaan osalle velkasitoutumisasiakkaistaan tiedon LR:n tilinpäätöksiä viivästyttämisestä ja veroepäselvyyksistä ennen velkasitoumuksien allekirjoittamista. Finanssivalvonta katsoo, ettei Yhtiö tältä osin ole kohdellut asiakkaitaan tasapuolisesti. Muista tiedossaan olevista LR:n taloudellisista asemista koskevien tietojen antamisesta asiakkaille 9.5.2017 mennessä Yhtiökään ei ole esittänyt selvitystä.

Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiön joillekin asiakkaille antamassa LR:n joulukuussa 2016 laatimassa markkinointimateriaalissa on annettu harhaanjohtavaa tietoa LR:n tilikausien 2014 ja 2015 tilinpäätöksiä valmistumisesta. Lisäksi toisessa Yhtiön joillekin asiakkaille antamassa englanninkielisessä LR:n laatimassa markkinointimateriaalissa on perusteettomasti väitetty sijoituksesta saatavaa tuottoa hyväksi ja sijoituksen riskiä minimaaliseksi sekä taattu vuosittainen tuotto. Sijoituksen riskejä ja tuottoja ei ole esitetty tasapuolisesti. Finanssivalvonta katsoo Yhtiön toimiluvallisena sijoituspalveluntarjoajana olleen tietoinen LR:n tilinpäätöksiä keskeneräisyydestä. Vastavasti Yhtiön olisi ainakin pitänyt olla tietoinen riskejä ja tuottoja kuvaavien perustelemattomien väittämien esittämisen harhaanjohtavuudesta ja Yhtiön olisi pitänyt olla jakelematta ei-ammattimaisille asiakkailleen harhaanjohtavaksi tietämiänsä LR:n laatimia markkinointimateriaaleja.

Haastehakemuksien liitteenä olevista sähköposteista ilmenee, että Yhtiö on esittänyt huhuja, spekulatioita, perustelemattomia väitteitä velkasitoumuksien paremmuudesta ja parhaasta tuotosta muihin sijoitusvaihtoehtoihin verrattuna, johtopäätöksiä LR:n taloudellisesta asemasta tunnettujen henkilöiden sijoitusten perusteella, velkasitoumuksien rinnastuksia asuntosijoittamiseen, tietoja vakuuksien riittävydestä, vääristäviä ja yksipuolisia tietoja LR:n taloudellisesta tilanteesta sekä perustelemattomia väitteitä riskien tasaisesta LR:n ja LRH:n välillä. Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiön on toimiluvallisena sijoituspalveluntarjoajana täytynyt olla tietoinen edellä mainittujen antamiensa tietojen totuudenvastaisuudesta ja harhaanjohtavuudesta.

Yhtiö on antamiensa tai välittämiensä velkasitoumuksia koskevien tietojen totuudenvastaisuudesta ja harhaanjohtavuudesta tietoisena jatkanut LR:n velkasitoumuksia koskevien palveluidensa markkinointia. Vaikka Yhtiö on välittänyt velkasitoumuksia huomattavan määrän, se ei ollut ilmoittanut asiakkailleen esimerkiksi LR:n taloudellista informaatiota koskevista muutoksista, eikä edes Yhtiön mahdollisia pyrkimyksiä ajantasaisten tietojen ja lisätietojen hankkimiseen. Yhtiö ei ole myöskään oikaissut tai täydentänyt esittämiään sijoittajan kannalta olennaisia tietoja sen jälkeen kun tietojen har-

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

haanjohtavuus tai totuudenvastaisuus on käynyt ilmi tietojen esittämisen jälkeen. Finanssivalvonta katsoo, että oikeisemattomat ja täydentämättömät tiedot ovat aiheuttaneet virheellisen käsityksen LR:sta, velkasitoumuksista ja niitä koskeneista Yhtiön palveluista ja siten olleet omiaan vaikuttamaan ei-ammattimaisten sijoittajien sijoituspäätöksiin.

Edellä mainituilla perusteilla Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiö on ajanjaksolla 6.4.2016–9.5.2017 Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksia koskevan palvelun tarjoamisessa ja markkinoinnissa

- laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momenttia, kun se ei ollut toiminut palvelun tarjoamisessa rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaiden edun mukaisesti;
- rikkonut SipaL 10 luvun 2 §:n 4 momenttia, kun se on markkinoinnissa antanut asiakkailleen totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia tietoja, ja kun tietojen, joilla on ollut olennaista merkitystä sijoittajille, totuudenvastaisuuden ja harhaanjohtavuuden käytyä ilmi niiden esittämisen jälkeen, jättänyt oikeisematta ja täydentämättä tiedot riittävällä tavalla; ja
- laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 5 §:n 2 momentin 1 kohtaa, kun se ei ollut antanut ei-ammattimaisille asiakkaille hyvissä ajoin ennen palvelun tarjoamista riittäviä tietoja tarjoamastaan velkasitoumuksia koskevasta palvelusta.

Lisäksi Yhtiö on ajanjaksolla 1.9.2016–9.5.2017 laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 5 §:n 2 momentin 2 kohtaa, kun se ei ollut antanut riittäviä tietoja palvelun kohteena olevien Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksien luonteesta ja niihin liittyvistä riskeistä.

3.3.3.3 Eturistiriidoista ja palkkioista annetut palkkiot

Finanssivalvonnan kuulemiskirjeessä esittämät havainnot

Haastehakemuksien liitteenä olevista sähköposteista ja niihin liitetystä markkinointimateriaalista sekä Yhtiön Finanssivalvonnalle toimittamasta markkinointimateriaalista ilmenee, että Yhtiö ei ole kertonut velkasitoutumisasiakkaille LR:n velkasitoumuksiin liittyvästä eturistiriitatilanteesta. Yhtiöllä on ollut taloudellinen intressi myydä mahdollisimman paljon velkasitoumuksia, mutta se ei ollut kertonut asiakkailleen LR:n kanssa tekemäänsä konsultointipalvelusopimukseen perustuvasta 4-6 %:n velkasitoumuksien pääomasta lasketavasta myyntipalkkiosta. Yhtiö ei ole kertonut asiakkaille myöskään Privanet Group Oyj:n omistuksesta LR:n emoyhtiössä LRH:ssa tai Privanet-konsernin saamisista Lapis-konsernilta eikä muistakaan edellä kohdassa 3.2.2.2 mainituista eturistiriitatilanteista. Eturistiriitatilanteita ei ole tunnistettu eikä niistä ole kerrottu asiakkaille.

Yhtiön vastine

Yhtiö katsoo edellä kohdassa 3.3.2 mainitulla perusteella, että SipaL 7 luvun 10 §:ssä tarkoitetut eturistiriitasäännökset eivät sovellu oheispalveluiden tarjoamiseen. Yhtiö kiistää rikkoneensa tai muutoin toimineensa SipaL 10 luvun 2 §:n 2 momentin vastaisesti.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Yhtiö toteaa LR:n kanssa sovitun palkkion osalta, että SipaL 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaan 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot voidaan antaa asiakkaalle tiivistelmänä. Asiakkaalle on tämän pyynnöstä annettava lisätietoja 1 kohdassa tarkoitetuista eduista.

Yhtiön mukaan viisi kuudesta velkasitoumusasiakkaasta on allekirjoittamalla asiakassopimuksen vakuuttanut tutustuneensa sopimuksen liitteenä oleviin SipaL:n mukaisiin ennakkotietoihin palveluntarjoajasta ja sijoituspalvelusta, joissa on tiivistetysti kerrottu tiedot palkkioista, joita Yhtiö voi saada yhteistyökumppaneiltaan. Esitteessä todetaan mm. seuraavasti:

- ”Kannustimella tarkoitetaan sijoituspalvelulain mukaan maksua tai etuutta, jonka Yhtiö voi saada sijoituspalvelun tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä yhteistyökumppaneiltaan tai maksaa tällaisessa yhteydessä yhteistyökumppanilleen. [...]”
- Toimiessaan liikkeeseenlaskun ja/tai myynnin järjestäjänä Yhtiö voi myös saada järjestely- ja strukturointipalkkioita.
- Yhtiö voi saada palkkionpalautuksia myös asiakkaalle välittämiensä yhteistyökumppaniensa hallinnoimien sijoitusrahastojen merkintä-, lunastus- ja hallinnointipalkkioista.”

Yhtiö toteaa muun muassa, että se ei ole siten salannut sitä, että se voi saada yhteistyökumppaneiltaan – esimerkiksi LR:lta – palkkiota vakuudellisiin velkakirjoihin liittyen. Yhtiön mukaan palkkion määrä on ollut tavanomainen ja keskimäärin 1,86 % kanteiden kohteena olevista sijoituksista. Kuten missä tahansa kaupallisessa toiminnassa, jossa transaktiolle asetetaan hinta, tavanomaisen palkkion saamisen ei Yhtiön mukaan voida katsoa aiheuttavan eturistiriitaa Yhtiön ja kantajien etujen välillä.

Finanssivalvonnan kanta

Finanssivalvonta viittaa edellä kohdassa 3.3.2. esittämänsä ja toteaa, että toisin kuin Yhtiö esittää, SipaL 7 luvun 10 §:n toiminnan järjestämiseen liittyvät eturistiriitasäännökset koskevat myös oheispalveluita ja siten myös velkasitoumuksia.

Yhtiö ei ole esittänyt mitään selvitystä velkasitoumuksien tarjoamiseen liittyvien selkeiden eturistiriitatilanteiden hallinnasta. Finanssivalvonta toteaa, että haastehakemuksien liitteenä olevien sähköpostien perusteella Yhtiö ei ollut kertonut asiakkailleen mitään LR:n velkasitoumuksiin liittyvistä eturistiriitatilanteista eikä LR:lta velkasitoumuksien myynnistä saamistaan palkkioista, niiden luonteesta, määrästä tai määrätymisperusteesta.

Finanssivalvonta ja myös Yhtiö ovat katsoneet, että velkasitoumukset eivät ole rahoitusvälineitä. Yhtiön viittaamassa, mutta vain rahoitusvälineitä koskevissa ennakkotiedoissa kannustimella tarkoitetaan palkkiota, jonka Yhtiö voi saada sijoituspalvelun tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä. Ennakkotietojen mukaan Yhtiön saamat palkkiot liittyvät liikkeeseenlaskun ja/tai myynnin järjestämiseen, ovat korvausta yhteistyökumppaneiden tuotteiden

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

myynti- ja markkinointityöstä tai näiden palveluiden hoitamisesta. Finanssivalvonta toteaa, että Yhtiö on kiistänyt tarjonneensa velkasitoumuksia koskevaa sijoitus- ja oheispalvelua, myyneensä tai markkinoineensa velkasitoumuksia, mutta Yhtiö katsoo siitä huolimatta ennakkotietojen koskevan myös LR:lta saatuja palkkioita velkasitoumuksista. Finanssivalvonta pitää LR:n kanssa sovittua 4-6 %:n palkkiota epätavanomaisena ottaen huomioon Yhtiön tarjoaman palvelun ja Yhtiön itsensä tarkoittaman ”vinkkailun”. Yhtiölle jälkikäteen maksetun palkkion määrän poikkeamisella sovitusta palkkiosta ei ole merkitystä arvioitaessa ennen palvelun antamista koskevan tiedonantovelvollisuuden sisältöä. Finanssivalvonta toteaa, että ennakkotiedoissa palkkioista tiivistelmänä esitetyt tiedot eivät ole riittäviä ja selkeitä. Finanssivalvonta katsoo, että pelkkä toteamus siitä, että palkkioita voi saada, ei ole riittävä eikä ennakkotietojen perusteella voi mitenkään päätellä velkasitoumuksiin liittyvän palkkioita, joista voisi saada lisätietoja.

Finanssivalvonta katsoo lisäksi, että palkkioiden tarkoituksena ei ole ollut parantaa asiakkaalle tarjotun palvelun laatua ja, että niiden maksaminen on ollut asiakkaan edun vastaista. Palkkio on johtanut Yhtiön ja asiakkaiden väliseen eturistiriitatilanteeseen, koska Yhtiöllä on ollut taloudellinen intressi myydä mahdollisimman paljon velkasitoumuksia. Tällaisen palkkion vastaanottaminen ei SipaL 10 luvun 2 §:n 2 momentin perusteella ole ollut sallittua.

Yhtiö ei myöskään ollut kertonut asiakkaille Privanet Group Oyj:n omistuksesta LR:n emoyhtiössä LRH:ssa eikä muistakaan päätöksen 3.2.2.2 kohdassa mainituista eturistiriitatilanteista. Finanssivalvonta toteaa, että Yhtiö ei ollut toteuttanut velkasitoumuksia koskevaan palveluun liittyen kohtuullisia toimenpiteitä eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Eturistiriitatilanteiden kuitenkin synnyttyä Yhtiö ei ollut kohdellut asiakkaita hyvän tavan mukaisesti eikä antanut pysyvällä tavalla asiakkaalle riittäviä tietoja eturistiriidan luonteesta tai sen syistä. Edellä mainituilla perusteilla Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiö on ajanjaksolla 6.4.2016 – 9.5.2017 laiminlyönyt noudattaa SipaL 7 luvun 10 §:n 1 ja 2 momentteja sekä rikkonut 10 luvun 2 §:n 2 momenttia palkkion vastaanottamisesta. Finanssivalvonta toteaa lisäksi ottaen huomioon Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksien myyntiin liittyvät eturistiriitatilanteet ja tiedonantovelvollisuuden puutteet, että Yhtiö ei kokonaisuutena arvioiden ole toiminut rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaiden edun mukaisesti. Täten Yhtiö on ajanjaksolla 6.4.2016- 9.5.2017 Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksia koskevan palvelun tarjoamisessa laiminlyönyt noudattaa SipaL 10 luvun 2 §:n 1 momenttia.

3.4 Hallinnollisen seuraamuksen määrääminen

3.4.1 Sovellettavat säännökset³⁹

FivaL 39 §:n 1 momentin (752/2012) mukaan Finanssivalvonta antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen varoituksen, jos tämä

³⁹ Laiminlyöntien ja rikkomusten tapahtuma-aikana voimassa olleiden säännösten sijasta asiassa on sovellettu päätöksentekohetkellä voimassa olevia säännöksiä, mikäli niiden soveltaminen on johtanut asiassa lievempään lopputulokseen.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee muiden kuin 38 §:n 1 momentissa taikka 40 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Pykälän 2 momentin mukaan julkinen varoitus voidaan antaa edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aiheutta ankarampiin toimenpiteisiin.

FivaL 40 §:n 1 momentin (752/2012) mukaan seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo AML 15 luvun 2 §:ssä tai SipaL 15 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä.

SipaL 15 luvun 2 §:n 1 momentin 3 ja 5 kohtien (623/2014) mukaan FivaL 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat muun muassa SipaL 7 luvun 10 §:n säännökset eturistiriitatilanteiden hallinnasta ja 10 luvun 2 §:n 4 momentin säännökset kiellosta antaa sijoituspalvelun ja oheispalvelun markkinoinnissa totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa.

AML 15 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan FivaL 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, on muun muassa 1 luvun 3 §:n säännös totuudenvastaisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisen kiellosta.

FivaL 41 §:n 1 momentin (611/2014) mukaan Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jos se on suuruudeltaan enintään miljoona euroa. Muussa tapauksessa seuraamusmaksun määrää Finanssivalvonnan esityksestä markkinaoikeus.⁴⁰

FivaL 41 §:n 2 momentin (176/2016)⁴¹ mukaan seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä saavutettu hyöty ja sillä aiheutettu vahinko, jos ne ovat määritettävissä, tekijän yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa asian selvittämiseksi ja toimenpiteet rikkomisen toistumisen estämiseksi, aiemmat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset ja laiminlyönnit sekä menettelyn mahdolliset vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakaudelle.

FivaL 41 §:n 3 momentin (611/2014)⁴² mukaan seuraamusmaksu saa olla enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta, kuitenkin enintään kymmenen miljoonaa euroa.

⁴⁰ 3.1.2018 voimaan tulleen muutoksen (1071/2017) jälkeen vain Finanssivalvonnalla on ollut toimivalta määrätä seuraamusmaksu.

⁴¹ 21.3.2016 voimaan tulleen muutoksen yhteydessä lisättiin kokonaisarvioinnissa huomioitavaksi seikaksi toimenpiteet rikkomisen toistumisen estämiseksi. Lisäksi 3.1.2018 voimaan tulleen muutoksen (1071/2017) yhteydessä kokonaisarvioinnissa huomioitavaksi seikaksi lisättiin muut rikkomukset.

⁴² 3 momentti siirretty 4 momentiksi (1229/2018).

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

FivaL 41 §:n 7 momentin 1 kohdan (1279/2015)⁴³ mukaan *liikevaihdolla* tarkoitetaan luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja niiden konsolidointiryhmään kuuluvan muun yrityksen osalta EU:n vakavaraisuusasetuksen 316 artiklan mukaisesti laskettua tuottojen määrää.

FivaL 41 §:n 8 momentin (611/2014) mukaan seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

FivaL 41 b §:n (1071/2017)⁴⁴ 1 momentin mukaan jos seuraamusmaksu määrätään samalla kertaa kahdesta tai useammasta 40 tai 41 a §:ssä tarkoitettua laiminlyönnistä tai rikkomuksesta, määrätään yhteinen seuraamusmaksu. Pykälän 2 momentin mukaan yhteinen seuraamusmaksu saa olla enintään rikemaksujen tai seuraamusmaksujen yhteenlasketun enimmäismäärän suuruinen.

FivaL 42 §:n 1 momentin (752/2012) mukaan Finanssivalvonta voi jättää julkisen varoituksen antamatta, jos:

- 1) 39 §:ssä tarkoitettu on oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheestä viivytyksettä Finanssivalvonnalle, eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva;
- 2) virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä; tai
- 3) julkisen varoituksen antamista on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädettyillä perusteilla.

FivaL 42 a §:n (611/2014) 1 momentin mukaan julkista varoitusta ei saa antaa, jos sitä ei ole tehty viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti tapahtui, tai jatkettuna rikkomuksen tai laiminlyönnin osalta viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti päättyi. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta ei saa määrätä seuraamusmaksua tai tehdä esitystä sen määräämisestä markkinaoikeudelle, jos sitä ei ole tehty kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti tapahtui, tai jatkettuna rikkomuksen taikka laiminlyönnin osalta viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti päättyi.

3.4.2 Yhtiön vastine

Yhtiö kiistää rikkoneensa tai muutoin toimineensa edellä kohdissa 3.2 ja 3.3 esitettyjen säännösten vastaisesti ja katsoo, että sen toiminta ei kokonaisuutena arvioituna ole ollut huolimatonta.

Yhtiö toivoo, että sen vastineessaan esittämät, liitteillä toteennäytetyt kannanotot liittyen erityisesti siihen, miten se on tullut tietoiseksi Lapis-konsernin

⁴³ Säännös tuli voimaan 26.11.2015.

⁴⁴ 41 b § tuli voimaan 3.1.2018.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

maksukyvyttömyydestä sekä sijoittajien informointiin ja muut edellä esitetyt periaatteet lieventäisivät Finanssivalvonnan näkemyksiä.

3.4.3 Julkisen varoituksen antamisen edellytykset

Siltä osin kuin päätöksen kohdissa 3.2.2, 3.2.3 ja 3.3.3 todetuissa laiminlyönneissä ja rikkomuksissa ei ole kyse FivaL 40 §:n 1 momentissa tarkoitettujen säännösten vastaisesta toiminnasta, soveltuva hallinnollinen seuraamus on FivaL 39 §:ssä tarkoitettu julkinen varoitus.

Yhtiö on edellä mainituissa päätöksen kohdissa tarkemmin kuvatuilla tavoilla laiminlyönyt ja rikkonut useita palveluiden tarjoamista koskevia yleisiä periaatteita ja muita asiakassuhteissa noudatettavia menettelytapasäännöksiä. Yhtiö on jättänyt toteuttamatta kohtuulliset toimenpiteet parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi asiakkaalle rahoitusvälineitä koskevan toimeksianton toteuttamisen yhteydessä ja käyttänyt sijoituspalvelua koskevassa sopimuksessa asiakkaiden kannalta kohtuutonta ehtoa. Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden osalta Yhtiö on jättänyt antamatta sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuuden edellyttämät riittävät tiedot ja ottanut kannustimena vastaan kielletyn palkkion. Finanssivalvonta toteaa, että päätöksessä todetut kaikki Yhtiön laiminlyönnit ja rikkomukset osoittavat kokonaisuutena, että Yhtiön toiminta palveluiden tarjoamisessa ei ole ollut rehellistä, tasapuolista, ammattimaista ja asiakkaiden edun mukaista.

Ottaen huomioon erityisesti Yhtiön toiminnan Finanssivalvonnan valvottavana sijoituspalveluyrityksenä, Yhtiön laiminlyöntien ja rikkomusten määrän, laadun ja kestoajan sekä Yhtiön tarjoamien palveluiden kohteena olleiden ei-ammattimaisten asiakkaiden määrän, aseman ja sijoittajansuojan tarpeen, Finanssivalvonta katsoo Yhtiön toimineen kokonaisuutena arvioiden vähintään törkeän huolimattomasti.

Finanssivalvonta katsoo, ottaen huomioon erityisesti laiminlyöntien ja rikkomusten määrän, laadun ja kestoajan, että Yhtiön virheellistä menettelyä ei voida pitää FivaL 42 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla vähäisenä. Asiassa ei ole tullut esille FivaL 42 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisia seikkoja, joiden perusteella julkisen varoituksen antamista voitaisiin muutoin pitää ilmeisen kohtuuttomana. Yhtiö ei ole esittänyt muitakaan seikkoja, joiden perusteella julkisen varoituksen FivaL 42 §:n 1 momentin perusteella voisi jättää antamatta. Näin ollen asiassa on annettava julkinen varoitus.

Edellä esitetyillä perusteilla Finanssivalvonta antaa FivaL 39 §:n 1 momentin nojalla Privanet Capital Markets Oy:lle julkisen varoituksen SipaL 10 luvun 2 §:n 1 ja 2 momenttien, 3 §:n 2 momentin, 5 §:n 2 momentin 1–2 kohtien ja 6 §:n 1 momentin vastaisesta menettelystä. Finanssivalvonta toteaa, että asia ei kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin FivaL 39 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

3.4.4 Yhteisen seuraamusmaksun määräämisen edellytykset

Finanssivalvonta toteaa, että Yhtiö on päätöksen kohdissa 3.2.2, 3.2.3 ja 3.3.3 tarkemmin kuvatuilla tavoilla laiminlyönyt ja rikkonut useita arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen ja sijoittajansuojan kannalta keskeisiä FivaL 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja seuraamusmaksun alaisia säännöksiä. Yhtiön laiminlyönnit ja rikkomukset ovat olleet vakavia.

Yhtiö on rikkonut AML 1 luvun 3 §:n ja SipaL 10 luvun 2 §:n 4 momentin säännöksiä, kun se on Lapis Rakennus Holding Oy:n osakkeita koskeneen markkinoinnin ja vaihdannan sekä sijoituspalvelun markkinoinnin yhteydessä antanut ei-ammattimaisille asiakkailleen laatimassaan markkinointimateriaalissa useita totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia tietoja. Tiedot ovat koskeneet muun muassa Lapis Rakennus Holding Oy:n taloudellista asemaa ja keskeisiä riskejä sekä Yhtiöön liittyviä eturistiriitatilanteita.

Yhtiö on rikkonut SipaL 10 luvun 2 §:n 4 momenttia, kun se on Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksia koskeneen palvelun markkinoinnin yhteydessä antanut ei-ammattimaisille asiakkailleen totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia tietoja Lapis Rakennus Oy:stä ja velkasitoumuksien myyntiin liittyvästä palvelusta.

Edellä mainitut tiedot ovat olleet olennaisia ja aiheuttaneet virheellisen käsityksen Lapis-konsernista, Yhtiöstä ja sen tarjoamista palveluista. Tiedot ovat olleet omiaan vaikuttamaan ei-ammattimaisten asiakkaiden sijoituspäätöseen. Yhtiö ei ole oikaissut tai täydentänyt totuudenvastaisiksi ja harhaanjohtaviksi tietämiään tietoja.

Yhtiö on lisäksi laiminlyönyt noudattaa SipaL 7 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, kun se ei ollut toteuttanut kohtuullisia toimenpiteitä eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi, kohdellut asiakkaita eturistiriitatilanteissa hyvän tavan mukaisesti eikä antanut eturistiriitatilanteista riittäviä tietoja asiakkaille. Yhtiö on siten rikkonut keskeistä sijoituspalvelutoiminnan luotettavaan järjestämiseen liittyvää sääntelyä. Sääntelyn tavoitteena on turvata se, että sijoituspalvelun tarjoajat hallitsevat toimintaansa liittyviä eturistiriitatilanteita siten, että asiakkaille tarjottavien palveluiden, rahoitusvälineiden ja muiden sijoituskohteiden tarjoamista ohjaa ensisijaisesti asiakkaiden etu.

Ottaen huomioon erityisesti Yhtiön toiminnan Finanssivalvonnan valvottavana sijoituspalveluyrityksenä, Yhtiön laiminlyöntien ja rikkomusten määrän, laadun ja kestoajan, Yhtiön tietoisuuden eturistiriitatilanteista sekä antamiensa tietojen totuudenvastaisuudesta ja harhaanjohtavuudesta, Yhtiön tarjoamien palveluiden kohteena olleiden ei-ammattimaisten asiakkaiden määrän, aseman ja sijoittajansuojan tarpeen, Finanssivalvonta katsoo Yhtiön toimineen kokonaisuutena arvioiden vähintään törkeän huolimattomasti.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Finanssivalvonta katsoo, ottaen huomioon erityisesti Yhtiön laiminlyöntien ja rikkomusten määrän, laadun ja kestoajan, että Yhtiön virheellistä menettelyä ei voida pitää FivaL 42 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla vähäisenä. Asiassa ei ole tullut esille FivaL 42 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisia seikkoja, joiden perusteella seuraamusmaksun määräämistä olisi muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Kokonaisuutena arvioiden julkista varoitusta ei voida siten pitää riittävänä seuraamuksena Yhtiön seuraamusmaksun alaisiksi säädetyistä laiminlyönneistä ja rikkomuksista.

Edellä esitetyillä perusteilla Finanssivalvonta katsoo FivaL 40 §:n 1 momentin nojalla, että edellytykset seuraamusmaksujen määräämiselle ovat olemassa AML 1 luvun 3 §:n ja SipaL 10 luvun 2 §:n 4 momentin rikkomusten ja SipaL 7 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttien laiminlyöntien johdosta. Finanssivalvonta määrää FivaL 41 b §:n 1 momentin nojalla samalla päätöksellä Yhtiölle yhteisen seuraamusmaksun kaikista edellä mainituista FivaL 40 §:n seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan kuuluvien säännöksiä rikkomuksista ja laiminlyönneistä.⁴⁵

3.4.5 Yhteisen seuraamusmaksun mitoittaminen

Finanssivalvonta pitää FivaL 41 b §:ssä tarkoitetun yhteisen seuraamusmaksun mitoittamisen lähtökohtana vakavimpina pidettävien AML 1 luvun 3 §:ssä ja SipaL 10 luvun 2 §:n 4 momentissa tarkoitettujen osin päällekkäisten rikkomusten muodostamaa kokonaisuutta totuudenvastaisten ja harhaanjohtavien tietojen antamisesta. Finanssivalvonta on seuraamusmaksun määrää harkitessaan ottanut huomioon päätöksen kohdissa 3.2.2 ja 3.3.3 tarkemmin kuvatun Yhtiön menettelyn laadun, laajuuden ja kestoajan osalta seuraamusmaksua korottavina seikkoina Yhtiön aseman Finanssivalvonnan valvottavana sijoituspalveluyrityksenä, joka muun muassa itse laatimassaan markkinointimateriaalissa on antanut yli sadalle ei-ammattimaiselle asiakkaalle useita sijoituspäätöksen tekemisen kannalta olennaisia totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia tietoja pitkäkestoisesti yli vuoden ajan ilman tietojen oikaisemista tai täydentämistä tilanteissa, joihin on liittynyt muun muassa Privatnet-konsernin ja Yhtiön asiakkaiden välinen eturistiriitatilanne sekä ilmeinen taloudellisen hyödyn tavoittelu. Erityistä huomiota on kiinnitetty siihen, että Yhtiön kokonaisuutena arvioiden vähintään törkeän huolimattomalla menettelyllä on ollut merkittävä kielteinen vaikutus arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnettuun luottamukseen ja Yhtiön asiakkaiden asemaan, joille on voinut aiheutua Yhtiön menettelyn johdosta myös laajamittaista taloudellista vahinkoa.

Finanssivalvonta on kokonaisarviointinsa ottaen korottavana seikkana huomioon myös sen, että Finanssivalvonta on vuonna 2014 määrännyt Yhtiölle seuraamusmaksun osittain vastaavista SipaL:n säännöksiä laimin-

⁴⁵ Vaikka seuraamusmaksun alaiset rikkomukset ja laiminlyönnit ovat tapahtuneet ennen yhteistä seuraamusmaksua koskevan FivaL 41 b §:n voimaantuloa 3.1.2018, säännöksen soveltaminen johtaa lievempään lopputulokseen useiden erillisten seuraamusmaksujen määräämisen asemasta.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

lyönneistä, joista tässä päätöksessä on kyse. Finanssivalvonta katsoo aiempien laiminlyöntien toistumisen osoittavan Yhtiön ilmeistä piittaamattomuutta lain säännösten noudattamisessa.

Yhtiön muut seuraamusmaksun alaiset päätöksen kohdissa 3.2.3 ja 3.3.3 todetut SipaL 7 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttien laiminlyönnit on otettu huomioon yhteisen seuraamusmaksun määrää koskevassa kokonaisarvioinnissa korottavina seikkoina huomioiden kuitenkin rikkomusten ja laiminlyöntien osittainen keskinäinen yhteys. Finanssivalvonta pitää Yhtiön laiminlyönnejä toisaalta Privanet-konsernin, sen johdon ja asiakkaiden sekä toisaalta asiakkaiden välisten eturistiriitatilanteiden tunnistamisessa ja ehkäisemisessä, asiakkaiden kohtelemisessa eturistiriitatilanteissa sekä riittävien tietojen antamisessa laadultaan vakavina. Yhtiö on rikkonut ja laiminlyönyt noudattaa myös julkisen varoituksen alaisia SipaL:n säännöksiä, mutta näitä rikkomuksia ja laiminlyönnejä ei niiden tapahtumahetkellä voimassa olleiden FivaL:n säännöksiä vuoksi ole otettu huomioon seuraamusmaksua korottavina seikkoina.

Finanssivalvonta toteaa, että seuraamusmaksu on rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamus, jonka määrää koskevan kokonaisarvioinnin yhtenä osana on otettava huomioon Yhtiön taloudellinen asema. Taloudellista asemaa arvioitaessa voidaan seuraamusmaksun kohteen maksukyvyyn ohella ottaa huomioon seuraamusmaksun todennäköinen vaikutus seuraamusmaksun kohteen toiminnanharjoittamisen edellytyksiin.⁴⁶ Privanet Group Oyj on joulukuussa 2019 antamassaan tulosvaroituksessa ja helmikuussa 2020 julkistamassaan tilinpäätöstiedotteessa kertonut muun muassa päättäneensä joulukuussa 2019 keskittää konsernin sijoituspalveluliiketoiminnan Privanet Securities Oy:lle ja luopuvansa Yhtiön toimiluvasta. Finanssivalvonta katsoo, että tämän vuoksi Yhtiön liiketoiminnan harjoittamisen edellytysten arvioinnilla ei ole merkitystä yhteisen seuraamusmaksun määrän arvioinnissa. Finanssivalvonta on arvioinut Yhtiön taloudellista asemaa ottamalla lisäksi huomioon sen ajankohdilta 31.12.2019 ja 31.3.2020 Finanssivalvonnalle raportoimat tiedot, joiden mukaan Privanet Capital Markets Oy:llä ei ole omia varoja. Finanssivalvonta katsoo, että Yhtiön taloudellisen aseman heikentyminen on johtunut pääosin Yhtiön ja sen emoyhtiön vaikutusmahdollisuuksien piirissä olevista seikoista, joten Yhtiön taloudellisella asemalla ei käytännössä ole vaikutusta vakavista laiminlyönneistä ja rikkomuksista määrättävän yhteisen seuraamusmaksun määrään.

FivaL 41 §:n 3 momentin mukaan seuraamusmaksu saa olla enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta, kuitenkin enintään kymmenen miljoonaa euroa. Yhtiön seuraamusmaksun alaiset laiminlyönnit ja rikkomukset ovat tapahtuneet ajalla Lapis Rakennus Holding Oy:n osakkeiden osalta 28.9.2015 – 30.12.2016 ja Lapis Rakennus Oy:n velkasitoumuksien osalta 6.4.2016–9.5.2017. Ajallisesti ja asiallisesti merkittävin osa laiminlyönneistä ja rikkomuksista on tapahtunut vuonna 2016, jota edeltäneen Yhtiön tilikauden 2015 tilinpäätöksen mukainen liikevaihto on yhteisen seuraamusmaksun mitoittamisen peruste.

⁴⁶ HE 32/2012 vp, s. 279.

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Liikevaihdolla tarkoitetaan FivaL 41 §:n 7 momentin 1 kohdan mukaan sijoituspalveluyrityksen osalta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) 316 artiklan mukaisesti laskettua tuottojen määrää, jotka olivat vuonna 2015 yhteensä 3 860 000 euroa. Seuraamusmaksun enimmäismäärä yhden rikkomuksen tai laiminlyönnin osalta on siten 386 000 euroa.

Finanssivalvonta on suorittamansa kokonaisarvioinnin perusteella, jossa se on ottanut huomioon erityisesti edellä todetut seikat, mitoitannut yhteisen seuraamusmaksun siten, että se on oikeudenmukaisessa suhteessa myös rikkomusten ja laiminlyöntien lukumäärään, vakavuuteen ja keskinäiseen yhteyteen. Finanssivalvonta määrää Privanet Capital Markets Oy:lle yhteisen seuraamusmaksun, joka on suuruudeltaan neljäsataaviisikymmentätuhatta (450 000) euroa.

FINANSSIVALVONTA

Anneli Tuominen
johtaja

Pirjo Kyyrönen
johtava lakimies,
johtokunnan sihteeri

Lisätietoja antaa johtava neuvonantaja Sonja Lohse, p. 09 183 5311.

Liite Valitusosoitus

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

Liite päätökseen**Valitusosoitus**

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin. Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan tulleen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esimerkiksi saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

Valitus on toimitettava Helsingin hallinto-oikeudelle valitusajan kuluessa.

Valituksessa, joka on osoitettava Helsingin hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta,
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
3. vaatimusten perustelut,
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*).

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta,

2.7.2020

FIVA 1/02.04/2020

Julkinen

3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu päätöksen tehneelle viranomaiselle, sekä
4. asiamiehen valtakirja, jos asiamiehenä toimii muu kuin asianaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Jos viranomaiselle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Helsingin hallinto-oikeus voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos sillä on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.

Valitus voidaan toimittaa Helsingin hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköpostitse, telekopiona taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Sähköisen asiointipalvelun, sähköpostin, postin tai telekopion käyttäminen taikka valituksen toimittaminen lähetin välityksellä on lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavutettava Helsingin hallinto-oikeuteen viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen audioloajan päättymistä. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on ennen valitusajan päättymistä käsiteltävissä muodossa Helsingin hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä.

Asian käsittelystä Helsingin hallinto-oikeudessa peritään tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla oikeudenkäyntimaksu. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä

Yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

Puhelinvaihe: 029 56 42000

Faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi